БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР ҚОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 163 (910)
16 АВГУСТ ЖУМА 1957 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Партия-ҳукумат делегациясининг Германия Бирлашган социалистик партиясининг ва Германия Демократик Республикаси ҳукуматининг делегациялари билан олиб борган музокаралари тўғрисида

ҚЎШМА БАЁНОТ

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Н. С. Хрушчев бошчилигида Совет Иттифоқининг Партия-ҳукумат делегацияси Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий комитетининг ва Германия Демократик Республикаси Ҳукуматининг таклифига биноан 1957 йил 7 августдан 14 августга қадар Германия Демократик Республикасида дўстона визит билан меҳмон бўлиб турди.

Совет Партия-ҳукумат делегациясининг аъзолари Германия Демократик Республикасининг пойтахти Берлин билан танишдилар ва республикани саёҳат қилиб, Германия Демократик Республикасининг иқтисодий, сиёсий ва маданий ҳаёти билан танишиш мақсадида Лейпциг, Магдебург, Засниц, Штральзунд, Варнемюнде, Росток шаҳарларини бориб кўрдилар. Делегация саноат корхоналарида, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кооперативларида, илмий ва маданий муассасаларда бўлди ва шу жойларда делегация аъзолари Германия Демократик Республикасининг ишчилари, деҳқонлари, зиёли ва ёшларининг вакиллари билан жуда кўп учрашувлар ва суҳбатлар ўтказдилар. Делегация Демократик Германия Миллий фронтига кирган партиялар ва ташкилотларнинг раҳбарлари ва вакиллари билан ҳам учрашди.

Германия Демократик Республикасининг аҳолиси совет Партия-ҳукумат делегациясини қизғин кутиб олди. Бундай кутиб олиш Совет Иттифоқи халқлари билан қардошларча дўстликнинг ёрқин намойишига айланди.

Совет делегацияси Германия Демократик Республикаси меҳнаткашларининг янги, социалистик жамият қуриш ниятида қилаётган тинч яратувчилик меҳнати соҳасида эришган жиддий муваффақиятлари билан танишишга муваффақ бўлди ва Демократик Германия Миллий фронтида бирлашган партиялар ва ташкилотлар Европада тинчликни мустаҳкамлаш ҳамда қўшни мамлакатлар билан ва бошқа тинчликсевар халқлар билан дўстона муносабатларни ривожлантириш манфаатларини кўзлаб ниҳоятда катта куч ва ғайрат сарфлаётганликларига қаноат ҳосил қилди.

Совет Партия-ҳукумат делегацияси Германия Демократик Республикасининг президенти ўртоқ Вильгельм Пик томонидан қабул қилинди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Германия Бирлашган социалистик партияси делегациялари ўртасида музокаралар бўлиб ўтди. Бу музокараларда:

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси томонидан — КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрушчев, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси А. И. Микоян, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари А. А. Громико, В. В. Гришин, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидатлар П. Н. Кумикин, В. Е. Семичастний, марказий ревизия комиссиясининг аъзолари З. В. Миронова, Г. М. Пушкин, Л. Ф. Ильичев, КПСС Ленинград шаҳар комитетининг секретари И. В. Спиридонов ва КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари И. Т. Виноградов қатнашдилар;

Германия Бирлашган социалистик партияси томонидан — Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий комитетининг биринчи секретари В. Ульбрихт, Марказий комитет сиёсий бюросининг аъзолари О. Гротеволь, Г. Матерн, Ф. Эльснер, Ф. Эберт, Г. Рау, В. Штоф, К. Ширдеван, Марказий комитет сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар Э. Мюккенбергер, Э. Хонекер, Б. Лейшнер, Г. Варнке ва А. Нейман қатнашдилар.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ва Германия Демократик Республикаси ҳукуматларининг делегациялари ўртасида музокаралар бўлиб ўтди. Бу музокараларда:

СССР томонидан — КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Н. С. Хрушчев, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. И. Микоян, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР Ташқи савдо министрининг ўринбосари П. Н. Кумикин, КПСС Ленинград шаҳар комитетининг секретари И. В. Спиридонов, ВЦСПС раиси В. В. Гришин, меҳнаткашлар депутатлари Москва шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари З. В. Миронова, ВЛКСМ Марказий Комитети секретари В. Е. Семичастний, СССРнинг Германия Демократик Республикасидаги элчиси Г. М. Пушкин қатнашдилар;

Германия Демократик Республикаси томонидан — бош министр О. Гротеволь, Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари В. Ульбрихт, Министрлар Совети раисининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри доктор Л. Больц, Министрлар совети раисининг ўринбосарлари Г. Рау, О. Нушке, П. Шольц, Б. Лейшнер, давлат секретари П. Концок ва Германия Демократик Республикасининг СССРдаги элчиси И. Кёниг қатнашдилар.

Самимият ва ошкорлик вазиятида ўтган музокаралар вақтида СССР билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантиришга таааллуқли, шунингдек халқаро аҳволга тааллуқли кўпгина масалалар устида фикр олишув бўлиб ўтди.

* * *

Бўлиб ўтган музокаралар халқаро аҳвол масалаларига, жумладан, Европадаги аҳволга қарашда томонларнинг фикрларида тўла бирлик борлигини яна таъкидлади.

СССР ва Германия Демократик Республикасининг вакиллари шуни қайд қилдиларки, Совет Иттифоқининг ва Германия Демократик Республикасининг Ҳукумат делегациялари 1957 йил 7 январдаги қўшма баёнотида халқаро аҳволга берилган баҳони ўтган ойлар ичида рўй берган воқиалар тўла равишда таъкидлади. Социалистик давлатларнинг ва жаҳондаги барча тинчликсевар кучларнинг ҳаракатлари натижасида кейинги ойларда халқаро кескинлик бирмунча юмшатилганлиги ва зўравонлик позициясига ва совуқ муносабатлар урушига таянувчи империалистик сиёсатга халқларнинг кўрсатаётган қаршилиги тобора ортаётганлиги, зўр бериб қуролланишга қарши ва айниқса империалистик доираларнинг атом уруши бошлашга кўраётган тайёргарликларини давом эттираётганликларига қарши норозиликлар кенгайиб бораётганлиги мамнуният билан қайд қилинди.

Ҳар иккала томон ўзларининг ташқи сиёсатларига Европада ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш учун, социалистик мамлакатларнинг бирлигини янада мустаҳкамлаш учун курашни, ижтимоий тузуми турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшаши принципини оғишмай амалга оширишни асос қилиб олганликларини уқтириб ўтдилар.

Ҳар иккала томон халқаро кескинликни юмшатиш учун олиб борилаётган курашни, қурол-яроғларни ва қуролли кучларни ёппасига камайтириш учун, атом ва водород қуроли синовларини дарҳол тўхтатиш учун ва бу қуролни батамом тақиқлаш учун олиб борилаётган курашни давом эттиришга қаттиқ бел боғлаганликларини айтдилар. Ҳар иккала мамлакатнинг вакиллари шу нарсага аминдирларки, қурол-яроғларни чеклаш йўлида қўйиладиган ҳар бир қадам ҳозирги вақтда халқаро аҳволни яхшиламоқ ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамламоқ учун ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Шу сабабли улар қурол-яроғларни ёппасига камайтириш учун ҳамда атом ва водород қуролини батамом тақиқлаш учун кураш олиб боришни ҳамма халқларнинг асосий вазифаси деб ҳисоблайдилар.

Атом ва водород қуроли синовларини тўхтатиш ёки, лоақал, икки-уч йилгача тўхтатиб туриш тўғрисида Совет Иттифоқи томонидан қилинган таклифни, шунингдек қуролсизланиш проблемасини ҳал этишда илгари силжиш манфаатларини кўзлаб СССР Ҳукумати томонидан қуролсизланишга доир айрим чоралар кўриш тўғрисида қилинган бошқа конкрет таклифларни Германия Демократик Республикасининг Ҳукумати қўллаб-қувватлайди. Ғарб давлатларининг қуролсизланишга доир ҳамда атом ва водород қуроллари синовларини тўхтатишга доир амалий чоралар кўриш ҳақида бирор конкрет қарор қабул қилишдан бўйин товлаётганликларини томонлар якдиллик билан қоралайдилар. Фактлар шуни кўрсатадики, ғарб давлатлари қуролсизланиш тўғрисида беҳуда гап сотиш билан халқларни лақиллатмоқдалар, холос; аслини олганда улар қуролсизланиш тўғрисидаги музокаралардан зўр бериб қуролланишни ниқобламоқ учун ва милитаристик сиёсатни ўтказаётган ва реванш идеологиясини тарғиб қилаётган Ғарбий Германия доираларини қўллаб-қувватламоқ учун фойдаланмоқдалар.

Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикаси шуни айтиб ўтишни зарур деб ҳисоблайдиларки, Ғарбий Германияда ва Ғарбий Европанинг бошқа мамлакатларида Американинг атом қуроли жойлаштирилаётганлиги ҳамда НАТО аъзолари бўлган Европа мамлакатларини атом қуроли билан қуроллантириш тўғрисида Шимолий Атлантик блоки органларининг қарори тинчликка бўлган хавфни ва Европа мамлакатларининг хавфсизлигига бўлган таҳдидни кучайтирмоқда.

Бутун герман халқининг манфаатларини ўзи учун азиз деб билган Германия Демократик Республикаси ва гитлерчи фашизм устидан ғалаба қозонган ва Германияда агрессив кучларнинг ўз қўшниларига ва бутун дунёда тинчликни сақлашга бундан буён асло таҳдид солмайдиган бўлишлари учун халқаро битимларга кўра ўз зиммасига масъулият олган давлатлардан бири бўлган Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи шу фактдан кўз юмиб ўтолмайдиларки, Ғарбий Германия Европа тинчлиги учун катта хавф туғдирадиган йўлдан бормоқда. Германия Федератив Республикаси Ҳукумати Ғарбий Германияда Ғарб давлатларининг ядро қуролини жойлаштиришга йўл қўйиб, ва буни рағбатлантириб ҳамда бундесверни атом қуроли билан қуролланишга тайёрлаб, шу тариқа Германия Федератив Республикасининг территориясини Европада атом уруши олиб бормоқ учун НАТОнинг асосий базасига айлантирмоқда. Германия Федератив Республикаси Ҳукуматининг бундай ҳаракатлари Европа халқларининг хавфсизлигига таҳдид солибгина қолмасдан, шу билан бирга Ғарбий Германия аҳолисининг ўзи учун ҳам ўлим хавфини туғдиради, чунки НАТО ҳарбий блоки атом уруши бошлаб юборган тақдирда Ғарбий Германия ўз ҳукмрон доираларининг ўйламай юритаётган сиёсати сабабли ҳозирги замон ядро қуролининг марказлаштирилган зарбаларининг қирувчи таъсирига муқаррар дуч келган бўлур эди.

Ҳар иккала томон шуни қайд қиладиларки, Ғарбий Германиянинг милитарист доиралари АҚШнинг агрессив доиралари билан иттифоқ бўлганликлари натижасида туғилган хавфга эътибор бермасликка ҳеч бир давлатнинг ва ҳеч бир халқнинг ҳаққи йўқ, чунки бу иттифоқ мазкур доираларнинг янги уруш бошлашга томон умумий интилишига асосланган иттифоқдир.

Германия Демократик Республикаси Ҳукумати шуни айтадики, модомики Ғарбий Германия территориясида атом қуроли турар экан, герман халқи ўзини хавфсиз деб ҳисоблаши мумкин эмас. Германия Демократик Республикаси Ҳукумати Европада тинчлик бўлсин деб, миллион-миллион немисларнинг келажагини кўзлаб давлатларга мурожаат қилади ва уларни Германияда ўз атом қуролларини жойлаштиришдан воз кечишга қатъий равишда чақиради. Германия Демократик Республикаси Ҳукумати Германия Федератив Республикаси ҳукуматига ҳар иккала герман давлатининг армияларини атом қуроли билан қуроллантиришдан воз кечиш тўғрисида ва Германияда ядро қуроли ишлаб чиқарилишига йўл қўймаслик тўғрисида бамаслаҳат битимга келишни яна бир марта таклиф қилади.

Совет Иттифоқи Ҳукумати Германия Демократик Республикасининг бу таклифларини тўла равишда тушуниб, шу таклифларни қўллаб-қувватлайди. Германия Демократик Республикаси Ҳукумати ҳам Совет Иттифоқининг Германия территориясида атом ёки водород қуролининг ҳар қандай турини жойлаштиришдан воз кечиш тўғрисида ядро қуролига эга бўлган Ғарб давлатлари билан битимга келишга тайёр эканлигини зўр мамнуният билан табриклайди ва Совет Иттифоқининг ялпи тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган ва бутун немис халқининг ҳаётий манфаатларига мос бўлиб тушадиган тегишли таклифларига Ғарб давлатларининг ҳукуматлари ижобий жавоб берурлар деб умид билдиради.

Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикаси Германия Федератив Республикаси ҳукмрон доираларининг Ғарб давлатлари ҳукуматлари билан тил бириктириб қуролсизланиш проблемасини ҳал қилишга халақит беришга интилаётганликларини қатъиян қоралайдилар. АҚШ, Буюк Британия, Франция ва Германия Федератив Республикаси ҳукуматлари ўзларининг шу йил 29 июлдаги қўшма баёнотларида зўр бериб қуролланишни тўхтатишни Германия масаласининг бартараф этилишига боғлиқ қилиб қўйишга яна уринадилар, ваҳоланки уларнинг ўзлари бу масаланинг ҳал қилинишига зўр бериб тўсқинлик қилмоқдалар. Германия Федератив Республикасининг ва Ғарб давлатларининг ҳукуматлари бу масалани мана шундай гирдобга солиб қўйиб, ўзлари қуролсизланиш проблемасини ҳам, Германия масаласини ҳам ҳал этишни истамаётганликларини, балки, асосан, совуқ муносабатлар урушини ва зўр бериб қуролланишни давом эттиришни ўйлаётганликларини яққол кўрсатмоқдалар. Шу нарса тасодифий эмаски, Ғарбий Германияда вазиятга бирмунча сергаклик билан баҳо бераётган кўпгина сиёсий арбоблар ва ташкилотлар Федерал ҳукуматнинг бундай сиёсатига немис халқининг манфаатларига тўғри келмайдиган сиёсат деб қарши чиқмоқдалар. Ғарб давлатларининг ва Германия Федератив Республикаси ҳукуматининг ҳозирги сиёсати Европадаги халқаро кескинликни янада кучайтиришга ва Германия масаласини тағин ҳам кўпроқ мураккаблаштиришгагина олиб боришини кейинги вақтларда уларнинг «умумий бозор» ва «евратом» тўғрисида битимлар тузганликлари ва НАТОнинг Болтиқ қўмондонлиги деб аталган қўмондонлигини барпо қилганликлари сингари Европа ва Германиянинг парчаланганлигини янада кучайтирувчи қўшимча тадбирлар кўрганликлари ҳам кўрсатиб турибди.

Германия Демократик Республикаси билан Польша Халқ Республикасининг қўшма баёнотида, Болтиқ денгизи тинчлик денгизи бўлиши ва Европа мамлакатларининг тинч ривожланиш манфаатларига хизмат қилиши лозим, деб айтилган гапларга совет томони ўзининг тўла равишда ҳамжиҳат эканлигини билдирди. Совет Иттифоқи Германия Демократик Республикасининг ва Польша Халқ Республикасининг Болтиқ бўйи мамлакатларининг ҳамкорлик қилишлари ва умумий проблемаларни биргаликда ҳал этишлари мақсадларини кўзлаб Болтиқ денгизи ҳавзасида жойлашган бошқа давлатлар билан битимлар тузишга интилаётганликларини тўла равишда қўллаб-қувватлайди.

Ҳар иккала томон шу нарсага ўзларининг қатъий амин эканликларини яна бир марта билдириб айтдиларки, Европада хавфсизликка Европа мамлакатларини бир-бирига қарама-қарши бўлиб турган ҳарбий блокларга ажратиб қўйиш йўли билан эмас, балки ҳамма мамлакатларнинг биргаликда куч-ғайрат сарфлаши йўли билангина, Европа давлатларининг ижтимоий тузумларидан қатъи назар уларнинг ҳаммасини ўз ичига олган коллектив хавфсизлик системасини вужудга келтириш йўли билан эришиш мумкин

Европа мамлакатларидан барча чет эл қўшинларини олиб чиқиб кетиш ва Шимолий Атлантик блокига ҳамда Варшава шартномасининг мудофаа системасига кирган мамлакатлар ўртасида ўзаро ҳужум қилишмаслик тўғрисида шартнома тузиш сингари тадбирлар Европадаги кескинликни юмшатишга жиддий равишда ёрдам берган бўлур эди. Германия Демократик Республикаси Ҳукумати тўрт давлатнинг Германияда жойлаштирилган қўшинларини яқин вақт ичида анча камайтириш зарурлиги ҳақида ҳар иккала томоннинг қарашларида тўла бирлик борлигини мамнуният билан қайд қилади. Ғарб давлатлари бу таклифни қабул қилганларида эди, бу нарса ҳам Ғарбий Европадаги, ҳам Шарқий Европадаги давлатларнинг территорияларидан барча чет эл қўшинларини олиб чиқиб кетиш ва шу тариқа Европа қитъасида тинчлик вақти учун нормал шароитларни тиклаш йўлида қўйилган муҳим қадам бўлур эди. Германия Демократик Республикаси Европа хавфсизлигининг самарали системасини вужудга келтиришни енгиллаштирмоқ учун Европада қуролланиш чекланган ва контроль қилиниб туриладиган зона вужудга келтирилишига ёрдамлашишга ўзининг тайёр эканлигини билдиради.

(ОХИРИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Лужникида тантанали митинг

14 августда Лужникидаги В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг спорт саройида Совет Иттифоқи Партия-ҳукумат делегациясининг ГДРдан қайтиб келишига бағишланган кўп минг кишилик митинг бўлди. Митингга министрлар ва олимлар, маданият арбоблари ва ишчилар, жамоат ташкилотларининг вакиллари ва студентлар, Совет Армиясининг генераллари ва офицерлари тўпландилар. Дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари, совет ва чет эл журналистлари ҳозир бўлдилар.

Н. С. Хрушчев, А. И. Микоян ўртоқлар ва делегациянинг бошқа аъзолари, Л. И. Брежнев, Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, Г. К. Жуков, О. В. Куусинен, М. А. Суслов, П. Н. Поспелов, А. Н. Косигин, М. Г. Первухин ўртоқлар, шунингдек Германия Демократик Республикасининг СССРдаги элчиси И. Кениг пайдо бўлганларида ҳамма уларни гулдурос қарсаклар билан кутиб олди.

КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари И. Т. Марченко митингни кириш сўзи билан очди.

— Совет Партия-ҳукумат делегацияси, — дейди у, — Германия Демократик Республикасида бўлган вақтида делегация аъзоларининг самимий кутиб олинганлиги ва улар билан ўтказилган кўнгилли ва шодиёна учрашувлар немис халқи кенг оммасининг совет халқига нисбатан қардошларча дўстлигини ёрқин ифода этади. Ана шу сафарнинг ажойиб якунлари, совет ва немис халқлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш учун, қудратли социалистик лагернинг кучларини янада мустаҳкамлаш учун, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш иши учун бўлган аҳамияти бутун совет халқи билан бирга биз москвaликларни ҳам қувонтиради.

Ўртоқ Марченко Германия Демократик Республикасига қилган сафарлари муваффақиятли тугаллanганлиги ва бу сафарнинг ажойиб, қувончли якунлари билан Н. С. Хрушчев, А. И. Микоян ўртоқларни ва совет делегациясининг барча аъзоларини шу ерда ҳозир бўлган кишилар номидан ва пойтахтнинг барча меҳнаткашлари номидан қизғин табриклайди.

Митинг қатнашчилари меҳмонларни — Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ А. Новотнийни, Чехословакия Коммунистик партияси сиёсий бюросининг аъзоси ўртоқ Р. Баракни, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари ўртоқ И. Гендрихни, Мўғулистон Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси ўртоқ Ю. Цеденбални самимий кутиб олдилар.

Митингда Владимир Ильич номидаги заводнинг токари Т. Е. Ефимов пойтахт ишчилари номидан, СССР Фанлар Академиясининг корреспондент аъзоси С. Д. Сказкин совет интеллигенцияси номидан, Москва авиация институтининг студенти Галина Нилова Москва йигит ва қизлари номидан нутқ сўзладилар. Улар совет ва немис халқлари ўртасидаги дўстлик ўсиб бораётганлиги тўғрисида, музокараларнинг муваффақиятли суратда тугаллanганлиги ҳақида гапирдилар.

Шу ерда ҳозир бўлган кишилар ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг нутқини гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев Партия-ҳукумат делегациясининг Германия Демократик Республикасига қилган сафари тўғрисида гапириб, бу сафар ғоят муваффақиятли ўтганлигини, бу сафар ҳатто кутгандан ортиқ ҳам натижа берганлигини таъкидлади. Пруссия юнкерлари ва немис империалистлари ўн йиллар мобайнида, хусусан фашист диктатураси йилларида, немис халқининг онгини шовинизм заҳари билан оғувлаб келганлигига қарамай ва уни мамлакатимизга нисбатан душманлик руҳида тарбиялаб келганлигига қарамай, бизнинг бу сафаримиз кейинги йилларда немис халқининг онгида Совет Иттифоқига нисбатан ижобий бурилиш рўй берганлигини кўрсатди.

Ўртоқ Хрушчев ГДР меҳнаткашлари билан жуда кўп учрашувлар натижасида делегация аъзоларида пайдо бўлган таассуротлар ҳақида гапирди. Ҳамма ерда, — деди у, — бизни шодиёна ва ҳамжиҳатлик билан кутиб олдилар, биз соф виждонли ҳар бир кишининг тинчлик тақдири учун ташвишланаётганлигини кўрдик. Биз немисларнинг тинчлик кучларини мустаҳкамлашни, урушнинг олдини олишни, халқларимиз билан ва бошқа мамлакатларнинг халқлари билан дўстона муносабатларни ривожлантиришни астойдил истаётганликларини ҳис этдик.

Ўртоқ Хрушчев яна бундай деди:

— Давлатимизнинг ленинча ташқи сиёсати немис халқига нисбатан ҳам буюк иш қилди. Халқлар ўртасида дўстлик ва ҳамкорликдан иборат ленинча сиёсат, Германия Демократик Республикасига кўрсатилаётган қардошларча ёрдам оддий немисларнинг фикрларини ўзгартириб юборди. Германия Бирлашган социалистик партияси ва бу партиянинг бутун немис халқи манфаатларига муносиб бўлган тўғри сиёсати немис халқини тарбиялашда, Германия Демократик Республикасининг меҳнаткашларини тинчлик ва дўстлик руҳида тарбиялашда катта роль ўйнади ва ўйнамоқда.

Ўртоқ Хрушчев ГДР ишчилари, деҳқонлари, интеллигенциясининг илтимосини адо қилиб, совет халқига самимий дўстона салом топширди.

Биз, Совет Иттифоқи Партия-ҳукумат делегациясининг аъзолари, — дейди ўртоқ Хрушчев, — ўз нутқларимизда совет халқи Германия Демократик Республикасининг меҳнаткашларига нисбатан самимий дўст эканлиги тўғрисида гапирдик.

Ўртоқ Хрушчев айтдики, олиб борилган музокаралар натижасида имзоланган қўшма баёнот СССР ва ГДР халқларининг манфаатлари ва орзу-тилакларига ҳамда барча социалистик мамлакатларнинг бирлигини мустаҳкамлаш, тинчлик ва дўстликни мустаҳкамлаш манфаатларига тамомила муносибдир.

Ўртоқ Хрушчев ГДР меҳнаткашларини ва барча немисларни ҳаяжонлантираётган масала тўғрисида, Германияни қайтадан бирлаштириш тўғрисида гапириб, бундай деди:

— Бизнинг партия-ҳукумат делегациямиз Халқ палатасида Совет ҳукумати ва бутун совет халқи номидан айтдики, Совет Иттифоқи Германияни тинч йўл билан демократик асосда қайтадан бирлаштириш юзасидан Германия Демократик Республикасининг Ҳукумат баёнотида изҳор қилинган программага тамомила қўшилади ва бу программани қўллаб-қувватлайди. Бу — бирдан-бир тўғри ва реал йўлдир.

Сўнгра ўртоқ Н. С. Хрушчев таъкидлаб айтадики, социалистик мамлакатларнинг кучи уларнинг бирлиги ва жипслигидадир. Социалистик лагерь нечоғлик мустаҳкам бўлса, империалистларнинг янги уруш бошлашлари шу қадар қийин бўлади. Ҳар бир социалистик мамлакат ўз экономикаси ва маданиятини ривожлантириб, ўз халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида янги муваффақиятларга эришиб, бу билан бутун социалистик лагернинг қудратини оширади.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев сўзининг охирида Германия Демократик Республикаси меҳнаткашларига немис юртида социализм қуришдан иборат буюк ишда янгидан-янги муваффақиятларга эришувларини тилади ва совет-герман дўстлиги шарафига, Совет Иттифоқи халқлари шарафига табрик хитоблари айтди. Совет Иттифоқининг халқлари Ленин байроғи остида коммунизм қурилишининг тарихий вазифаларини муваффақиятли суратда ҳал этмоқдалар.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг нутқи кўп марта гулдурос қарсаклар билан бўлиниб турди.

Митинг партия билан халқ бирлигининг ёрқин намойиши бўлди, совет кишиларининг тинчлик, демократия, социализм учун биргаликда кураш олиб бораётган немис халқига нисбатан самимий дўстона туйғуларини ифода этди. (ТАСС).

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

Ўзбекистон ССРда 63 та янги совхоз ташкил қилиш тўғрисида

КПСС Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Совети Ўзбекистон ССР да пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа ҳамма тармоқларини янада ривожлантириш, деҳқончилик маданиятини яхшилаш ва қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг моддий фаровонлигини янада ошириш тўғрисида катта ғамхўрлик қилиб, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг таклифига мувофиқ, 1957 йилда Ўзбекистон ССР да 63 та янги совхоз, шу жумладан 36 та пахтакор совхоз, 12 та қоракўлчилик совхози, 6 та дон совхози, 3 та гўшт-сут совхози, 3 та мева-узум совхози ташкил қилиш тўғрисида қарор қабул қилди. Бундан ташқари мавжуд 8 совхоз уларга колхозларнинг ерларини қўшиш ҳисобига йириклаштирилади.

Тошкент областида 7 совхоз, Бухоро областида 4 совхоз, Андижон областида 2 совхоз, Самарқанд областида 15 совхоз, Қашқадарё областида 10 совхоз, Сурхондарё областида 3 совхоз, Хоразм областида 2 совхоз, Фарғона областида 1 совхоз, Қорақалпоғистон АССР да 19 совхоз ташкил қилинади.

Областларда ва Қорақалпоғистон АССР да хўжалик ҳисобидаги трестлар ташкил қилинади.

Янгидан ташкил қилинадиган совхозлар 53 та машина-трактор станциясини ўз ичига олади.

Янгидан ташкил қилинадиган совхозларга 3870 минг гектар ер бириктириб қўйилади.

Янги совхозлар кўп тармоқли хўжалик бўлади.

Совхозларда 150 минг гектардан ортиқ пахта экинларидан ташқари 300 минг гектар ғалла экинлари; 165 минг бош йирик қорамол, 1.500 минг бошдан ортиқ қўй, 15 минг чўчқа ва бошқа чорва моллари бўлади.

Янгидан ташкил қилинадиган ва йириклаштириладиган совхозларга ўз оборот маблағларини тўлдириш учун зарур маблағлар берилади.

Янги совхозларнинг зиён кўрмасдан, рентабель ишлашларини таъминлаш мақсадида улар учун 1957-1959 йилларда топшириладиган пахта нархлари Қорақалпоғистон АССР да, Хоразм, Бухоро, Самарқанд, Тошкент ва Қашқадарё областларида совхозларда амалда бўлган нархларга нисбатан 37,5 процент ортиқ қилиб белгиланди.

Партия ва ҳукумат Ўзбекистон ССР да янгидан ташкил қилинадиган совхозлар учун му[illegible] тариқасида 1958-1959 йиллар учун амалдаги топшириш нархларига қўйидаги миқдорларда устамалар белгиладилар: йирик қорамол гўшти ва қўй гўшти бўйича 15 процент, чўчқа гўшти бўйича 13 процент ва сут бўйича 10 процент. Бу эса янгидан ташкил қилинадиган совхозларда чорвачиликни тезроқ ривожлантириш учун қўшимча шарт-шароит вужудга келтиради ҳамда совхоз ходимлари зиммасига 2 йил мобайнида сут етиштиришни 1956 йилдагига нисбатан 2,5-3 баравар, гўшт етиштиришни 2 баравар ва жун етиштиришни 2,5 баравар кўпайтиришдан иборат жиддий масъулият юклайди.

Ўзбекистонга 1957-1958 йилларда республика совхозлари томонидан тайёрлаш ташкилотларига топшириладиган жуннинг бир қисмидан ўтовларга намат тайёрлаш учун фойдаланишга рухсат берилди, бу эса республика совхозларининг яйловларда ишлаётган чорвадорларининг ҳаммасини 2 йил мобайнида пишиқ ўтовлар билан тўла таъминлашга имкон беради.

Ер тузилиши ишларини олиб бориш учун ўнларча экспедициялар ташкил этилади, бу экспедициялар ер тузилиши соҳасида ва янги ташкил этиладиган совхозларнинг территорияларини ташкил этиш соҳасида ҳамма ишларни бажарадилар. Экспедиция ходимларига оширилган окладлар ва дала шароитида ишлаганликлари учун устама ҳақ белгиланди.

Янги ташкил қилинадиган совхозларда уй-жойлар ва бошқа объектлар қурилишидаги қурилиш-монтаж ишларининг ҳажми 50 миллион сўм оширилди. Шу муносабат билан Ўзбекистон бу йил қўшимча суратда кўп миқдорларда ҳар хил бинокорлик материаллари олади. Бундан кейин йил сайин 150 минг кубометргача ёғоч-тахта олиниб туради.

Янги ташкил қилинадиган совхозларда 3 йил ичида 200 минг квадрат метр уй-жойлар, 46 та мактаб, 22 та клуб, 125 та болалар боғчаси ва яслиси, 98 та капитал ва жорий ремонт мастерскойлари, ишлаб чиқариш ва маданий хизмат кўрсатувчи юзларча бошқа объектлар қурилади. Қурилиш ишларига 1960 йилгача 650 миллион сўмдан ортиқ маблағ сарфланади.

Янги ташкил қилинадиган совхозларга КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети томонидан берилаётган ғоят катта ёрдам янги совхозларни яқин йиллар ичида қишлоқда социалистик маданиятнинг чинакам марказларига айлантиришга имкон беради, Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг маданий савиясини ва турмуш даражасини янги юксакликка кўтаради.

Доимий ишлаш учун совхозларга ўтган колхозчиларга гарантия қилинган иш ҳақи таъминланади, колхозда узлуксиз ишлаган йиллари меҳнат стажига ёзилади, колхозда фойдаланиб келган томорқа участкалари ўзларида сақланиб қолади. Ёлғиз кекса ва меҳнатга қобилиятсиз колхозчиларнинг колхозда фойдаланиб келган томорқа участкалари уларнинг ихтиёрида умрбод сақланиб қолади, совхоз бу колхозчиларга томорқа участкаларини ишлашда ва ёқилғи етказиб беришда совхоз ишчилари билан баравар даражада ёрдам беради.

63 та янги совхоз ташкил қилиниши республикамизга пахта, дон, гўшт, сут, жун, сабзавот, картошка, мева ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни анча кўпайтиришга имкон беради.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Партия-ҳукумат делегациясининг Германия Бирлашган социалистик партиясининг ва Германия Демократик Республикаси ҳукуматининг делегациялари билан олиб борган музокаралари тўғрисида

ҚЎШМА БАЁНОТ

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Музокаралар вақтида Германия Демократик Республикаси делегациясининг таклифига биноан Германия проблемаси муфассал муҳокама қилинди. Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикаси бу проблемани герман халқининг ҳамда Европадаги тинчлик ишининг манфаатларини кўзлаб ҳал этишга интилмоқдалар. Ҳар иккала томон якдиллик билан шуни айтдиларки, герман миллатининг ҳаётий масаласи — герман миллати бирлигини тиклаш масаласи—аввало немис халқининг ўзига тааллуқли ишдир. Немис томони герман халқининг бирлигини тиклаш йўли тўғрисида Германия Демократик Республикасининг таклифларини совет Партия-ҳукумат делегациясига айтиб берди. Герман халқининг умум миллий ҳаётига доир бўлган, тинчликни ва Германиянинг мустақиллигини таъминлашга ҳамда атом уруши хавфини тугатишга тааллуқли бўлган энг муҳим ва кечиктириб бўлмайдиган масалалар устида Германия Демократик Республикаси билан Германия Федератив Республикасининг келишуви асосида Германия Конфедерацияси тузиш ҳозирги вақтда Германияда вужудга келган шароитда бу мақсадга эришишнинг реал йўлидир. Шу мақсадда Германия Демократик Республикаси, аввало, Германия Федератив Республикаси билан қуйидаги масалаларга доир умумий сиёсат ўтказиш тўғрисида келишиб олишни зарур деб ҳисоблайди:

1. Германия территориясида атом бомбаларининг ва ҳар қандай атом қуролининг жойлаштирилишини ва ишлаб чиқарилишини тақиқлаб қўйиш, шунингдек атом урушини пропаганда қилишни тақиқлаб қўйиш.

2. Германия Федератив Республикаси НАТОдан ва Германия Демократик Республикаси Варшава шартномаси ташкилотидан чиқиб кетсинлар, ҳар иккала герман давлатида умумий ҳарбий мажбурият бекор қилинсин ва улар қўшинларнинг сонини ўзаро чеклаб қўйиш тўғрисида битимга келсинлар.

3. Тўрт давлатнинг қўшинларини бутун Германиядан босқичма-босқич тезроқ олиб чиқиб кетишлари тўғрисида шу тўрт давлатга биргаликда ёки алоҳида-алоҳида мурожаат қилиш.

Германия Демократик Республикаси билан Германия Федератив Республикасининг шу масалаларда битимга келишлари Германия Конфедерациясининг барпо бўлишини бошлаб берган бўлур эди.

Совет Иттифоқи Германия Демократик Республикасининг бу таклифларини мамлакатнинг тинч келажаги манфаатлари ва Европада тинчликни мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб Германияни демократик бирлаштиришга ҳозирги вақтда реал йўл очиб берадиган таклифлар деб қўллаб-қувватлайди. Совет делегацияси Германия Демократик Республикасининг герман халқининг энг муҳим миллий вазифасини—мамлакатни қайта бирлаштириш вазифасини ҳал этиш ишида Германия Федератив Республикаси билан ҳамжиҳатликка эришишга қаратилган ҳаракатларини табриклаб шуни айтдики, СССР айниқса буюк давлатлар орасида ҳар иккала герман давлати билан дипломатик муносабатлар боғлаган бирдан-бир давлат бўлганлиги сабабли Германия Демократик Республикаси билан Германия Федератив Республикаси ўртасида яқинлашув ва ҳамжиҳатлик бўлишига ҳар томонлама ёрдамлашишга тайёрдир.

Совет Иттифоқи Европада тинчликни таъминлаш манфаатларини кўзлаб бутун герман халқи билан мустаҳкам дўстона муносабатлар ўрнатишга катта аҳамият беради. Шунга мувофиқ, Германия Демократик Республикаси билан қардошларча дўстлик алоқалари орқали боғланган СССР Германия Федератив Республикаси билан ҳам ўзаро ишончга асосланган яхши муносабатлар ўрнатишга интилади. Германия Демократик Республикаси СССР билан Германия Федератив Республикаси ўртасида шундай муносабатлар ўрнатилиши Германияни бирлаштириш проблемасини ҳал қилмоқ учун ҳам шарт-шароит вужудга келтиришни енгиллаштирган бўлур эди деб ҳисоблайди. Бироқ, Германия Федератив Республикасининг ҳозирги ҳукумати герман халқининг миллий манфаатлари билан ҳисоблашмай, Германия Федератив Республикаси билан СССР ўртасида яхши муносабатлар ўрнатилишига тўсқинлик қилмоқда.

Томонлар якдиллик билан шу фикрни таъкидладиларки, Германия Федератив Республикаси ҳукуматининг Ғарбий Германияни қайта ҳарбийлаштиришга ва уни агрессив Шимолий Атлантик блокининг ҳарбий атом базасига айлантиришга қаратилган ҳозирги сиёсий йўли Германияни тинчликсевар ва демократик давлат қилиб қайта бирлаштириш йўлида асосий ғов бўлиб турибди. Қайта ҳарбийлаштириш йўли билан бир қаторда Ғарбий Германияда янги уруш тайёргарлигига қарши чиқаётган демократик кучларни бостириш йўли ҳам ўтказилмоқдаки, Германия Коммунистик партияси тақиқланиб қўйилганлиги бунинг ёрқин ифодаси бўлди. Бу йўл ҳар иккала герман давлати ўртасидаги тафовутни чуқурлаштирмоқда ва Европа тинчлигини ҳамда немис халқининг ўз хавфсизлигини таҳдид остида қолдирмоқда. Германия Федератив Республикаси қайта ҳарбийлаштириш ва атом қуроли билан қуролланиш йўлидан илгари борган сари, Ғарб давлатларининг агрессив гуруҳларида қатнашуви билан ўзини кўпроқ боғлаб қўя берган сари Германияни қайта бирлаштириш вазифасини ҳал қилиш шунчалик қийинлаша беради, чунки Германия Федератив Республикаси Ҳукуматининг бундай сиёсати ҳар иккала герман давлатини тинч ва демократик бирлаштириш учун бўлган негизнинг ўзини барбод қила беради.

Ҳар иккала томон шуни айтишни зарур деб ҳисоблайдиларки, Германияни Германия Демократик Республикасининг манфаатлари ва республика меҳнаткашларининг социал ғалабалари ҳисобига қайта бирлаштириш тўғрисида сўз бўлиши мумкин эмас. Германия проблемасини тинч ҳал қилишнинг фақат битта йўли бор, у ҳам бўлса мавжуд иккала герман давлати ўртасида яқинлашиш ва музокаралар олиб бориш йўлидир. Бутун Германияга тааллуқли масалаларни немис меҳнаткашларининг тинчликсевар давлати бўлган суверен Германия Демократик Республикасининг иштирокисиз ҳал қилиш мумкин эмас.

* * *

СССР ва Германия Демократик Республикаси делегациялари шу нарсада якдилдирларки, социалистик лагерь мамлакатларининг пролетар интернационализми принципларига ва марксизм-ленинизм идеяларига содиқликка, тенгҳуқуқлилик, мустақиллик ва қардошларча ўзаро ёрдамлашиш принципларига асосланган ва мустаҳкамланиб бораётган бирлиги социалистик қурилиш йўлига тушиб олган ҳамма мамлакатларнинг муваффақиятли ривожланишини таъминловчи мустаҳкам гарантиядир.

Ҳар иккала томон социалистик давлатлар лагерининг жипслашувини тинчликнинг, хавфсизликнинг ва социализм қурилишидаги муваффақиятларнинг энг муҳим шарти деб биладилар.

Совет Иттифоқи халқлари Германия Демократик Республикасини Европа тинчлигининг мустаҳкам қалъаси деб биладилар. Ҳозирги вақтда Ғарбий Германияда вужудга келаётган вазиятни назарда тутганда, Германия Демократик республикаси Европада тинчликни сақлаш ишида алоҳида муҳим роль ўйнаши лозим. Социализм мамлакатлари лагерининг Ғарбдаги қўрғони бўлган Германия Демократик Республикасининг социализм қуриш учун олиб бораётган ва Германияни тинчликсевар демократик давлат қилиб қайта бирлаштириш учун олиб борган курашини социалистик давлатлар тўла равишда қўллаб-қувватламоқдалар.

Ҳар иккала томон социализм кучларини янада жипслаштирмоқ ва Варшава шартномаси қатнашчиларининг хавфсизлигини таъминловчи шу шартнома мамлакатларининг бирлигини мустаҳкамламоқ учун ҳамма чораларни кўришга ўзларининг қаттиқ бел боғлаганликларини билдирдилар. Улар шуни яна таъкидладиларки, Варшава шартномаси бўйича олинган иттифоқдошлик мажбуриятларига мувофиқ Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикаси Германия Демократик Республикасининг мустақиллигини биргаликда ҳимоя қиладилар, унинг чегараларини бузишга йўл қўймайдилар ҳамда Германия Демократик Республикаси меҳнаткашларининг тинч меҳнатига ва демократик ғалабаларига ҳамла қилиш йўлидаги ҳар қандай уринишларга қатъий зарба берадилар.

* * *

Ҳар иккала томон шуни мамнуният билан қайд қиладиларки, СССР билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги дўстона муносабатлар тўла тенгҳуқуқлилик, суверенитетни ўзаро ҳурматлаш ва ички ишларга аралашмаслик руҳида муваффақият билан ривожланиб бормоқда. Германия Демократик Республикаси билан СССР ўртасидаги муносабатлар пролетар интернационализмининг мустаҳкам пойдеворига, экономика соҳасида ҳам, шунингдек сиёсий ва маданий соҳаларда ҳам яқиндан туриб қардошларча ҳамкорлик қилиш ва ўзаро ёрдамлашиш асосига, бир-бирларига нисбатан заррача бўшашмайдиган ишонч асосига қурилмоқда. Бу муносабатлар — янги типдаги муносабатлардирки, бу муносабатлар ўткинчи мулоҳазалар билан белгиланмайди, балки социализм қуришнинг умумий манфаатларига, халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш вазифаларига бўйсундирилади.

Германия Бирлашган социалистик партиясининг ва Германия Демократик Республикаси Ҳукуматининг делегациялари шуни айтадиларки, Совет Иттифоқи билан бузилмас дўстлик бутун немис халқига тааллуқли ҳаётий масалаларни ҳал қилишнинг зарур негизидир.

Ҳар иккала томон СССР билан Германия Демократик Республикаси ўртасида ўрнатилган қардошларча дўстликни ҳар иккала мамлакат халқларининг улуғ тарихий ғалабаси деб ва Совет Иттифоқининг бутун герман халқи билан мустаҳкам дўстона муносабатларини ривожлантиришнинг гарови деб ҳисоблайдилар.

Томонлар шуни мамнуният билан қайд қиладиларки, СССР ва Германия Демократик Республикаси Ҳукумат делегацияларининг шу йил январь ойида Москвада бўлиб ўтган музокаралардан сўнг ҳар иккала мамлакат ўртасидаги ўзаро муносабатлар тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамланди. Совет қўшинларининг Германия Демократик Республикаси территориясида вақтинча туриши билан боғлиқ бўлган масалаларни ҳал қилувчи битим ва консуллик шартномаси сингари жуда катта аҳамиятга эга бўлган шартномалар ва битимлар имзоланди.

Ҳар иккала мамлакат делегацияларининг музокаралари вақтида СССР билан Германия Демократик Республикаси ўртасида турли соҳалардаги муносабатларни янада ривожлантиришга ва чуқурлаштиришга тааллуқли бир қанча масалалар муҳокама қилинди.

Делегациялар СССР билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги савдо муносабатларини ривожлантириш масалалари устида фикрлашиб олдилар ва Совет Иттифоқи ҳамда Германия Демократик Республикаси Ҳукумат делегацияларининг 1957 йил 7 январдаги қўшма Баёноти имзоланган пайтдан бери СССР билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги савдо муносабатлари янада муваффақиятли ривожланганлигини мамнуният билан қайд қилдилар. Бу нарса, жумладан, 1957 йилга мўлжалланган ва ўзаро товар оборотини анча кенгайтиришни кўзда тутган савдо битими имзоланганлигида ўз ифодасини топди.

Делегациялар шундай битимга келдиларки, СССР билан Германия Демократик Республикаси ўртасида уч йиллик даврга — 1958-1960 йилларга мўлжалланган, ўзаро товар оборотини янада кўпайтиришни кўзда тутадиган ўзаро товарлар етказиб бериш тўғрисида битим тузиш ҳақида яқин вақт ичида Берлинда музокаралар бошланади. Шу битимда Совет Иттифоқидан Германия Демократик Республикаси учун етказиб бериладиган зарур товарларнинг, шу жумладан, тошкўмир ва кокс, темир рудаси, чўян, қора металлар прокати, рангли металлар, аппатит концентрати, нефть, ёғоч-тахта, жун, пахта, шунингдек ғалла ва бошқа баъзи озиқ-овқат товарларининг миқдори ҳамда Совет Иттифоқига Германия Демократик Республикасидан етказиб бериладиган саноат маҳсулотининг миқдори, шу жумладан турли хил машиналар, кемалар, асбоблар, аппаратлар, кабеллар, ускуналарнинг бошқа турлари, материаллар ва товарлар белгиланади.

Яна шу ҳақда ҳам битимга келиндики, яқин фурсатда ҳар иккала томоннинг вакиллари савдо-сотиқ ва кемачилик тўғрисида битим тузиш ҳақида музокаралар бошлайдилар.

Ҳар иккала мамлакатнинг план-иқтисод органлари машинасозлик саноати ва саноатнинг бошқа тармоқларини кенг кооперативлаштириш устида ҳозирги вақтда ишламоқдаларки, бунинг амалга оширилиши иқтисодий ҳамкорликни ривожлантиришда янги босқич бўлади. Ҳар иккала мамлакатнинг иқтисодий ривожланишига ёрдамлашиш мақсадида илмий-техникавий муваффақиятлар тўғрисидаги ахборотларни айирбошлашни кенгайтириш ва конструкторлик ишлари соҳасида ҳамкорликни кенгайтириш тадбирлари кўрилмоқда. Ҳар иккала томон якдиллик билан амалга ошираётган фикр шуки, СССР билан Германия Демократик Республикаси ўртасида муваффақиятли ривожланиб бораётган иқтисодий ҳамкорлик кундалик эҳтиёжларни қондиришгагина ёрдам бериб қолмасдан, шу билан бирга ҳар иккала мамлакат экономикасини янада ривожлантирмоқ учун ҳам катта аҳамиятга эгадир. Бу иқтисодий ҳамкорлик Германия Демократик Республикаси учун, жумладан, зарур хом ашё билан таъминланиш ва республика корхоналарини иш билан банд қилиш соҳасида шунингдек республиканинг саноат маҳсулотини реализация қилиш соҳасида шарт-шароит вужудга келтиради.

Маданий ва илмий-техника алоқалари СССР билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги дўстона муносабатларни ривожлантириш учун катта аҳамияти борлигини қайд қилиб, ҳар иккала томон бу алоқаларни янада кенгайтирмоқ учун зарур тадбирлар кўришга аҳдпаймон қилдилар.

* * *

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ва Германия Бирлашган социалистик партиясининг вакиллари ўз ўрталарида бўлган музокаралар вақтида ўз партияларидаги аҳвол тўғрисида ҳамда ҳар иккала мамлакатдаги сиёсий вазият тўғрисида фикрлашиб олдилар. КПСС билан Германия Бирлашган социалистик партияси ўртасидаги бундан буёнги ҳамкорликка доир масалаларни, шунингдек халқаро ишчилар ҳаракатининг актуал масалаларини муҳокама қилдилар. Шу нарса ғоят мамнуният билан қайд қилиндики, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ва Германия Бирлашган социалистик партиясининг делегациялари ўртасида шу йил январь ойида Москвада бўлиб ўтган музокаралардан сўнг ҳар иккала партия ўртасидаги дўстона алоқалар ва ҳамкорлик тағин ҳам кўпроқ кенгайди ва мустаҳкамланди, энг муҳим сиёсий масалалар устида систематик фикр олишув бўлиб турибди ва бир-бирларига ахборот бериб турибдилар.

КПСС ва Германия Бирлашган социалистик партияси вакиллари ўртасидаги фикр олишувлар муҳокама қилинган масалаларнинг ҳаммаси бўйича тўла равишда ҳамжиҳатлик ва шу масалаларга қарашда тўла бирлик борлигини кўрсатди. Ҳар иккала партия Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Германия Бирлашган социалистик партияси ўртасидаги жанговар дўстликни бутун чоралар билан мустаҳкамлашни, жаҳонда биринчи ғолиб социализм мамлакати бўлган СССР билан Германия тарихида биринчи ишчи ва деҳқонлар давлати бўлган, герман ишчилар ҳаракати шонли революцион традицияларининг ворси бўлган Германия Демократик Республикаси ўртасидаги қардошлик иттифоқини мустаҳкамлашни СССР ва Германия ишчилар синфи олдида, барча мамлакатларнинг меҳнаткашлари олдида ўзларининг фахрли бурчлари деб ҳисоблайдилар.

Германия Бирлашган социалистик партиясининг вакиллари музокаралар вақтида КПСС вакилларига ахборот бериб айтдиларки, Германия Бирлашган социалистик партиясининг III-партия конференцияси ва партия Марказий комитетининг кейинги вақтларда бўлиб ўтган пленумлари КПСС XX съезди қарорларининг бутун халқаро коммунистик ҳаракат учун бўлган жуда катта аҳамиятини уқтириб, шу қарорлар руҳида партиявий-ташкилий ва мафкуравий ишлар савиясини оширишга, давлат аппаратининг структурасини ихчамлаштиришга ҳамда унинг фаолиятини яхшилашга, шунингдек Германия Демократик Республикасининг экономикасини ва меҳнаткашларнинг турмуш даражасини янада кўтаришга қаратилган бир қанча тадбирларни ишлаб чиқди. Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий комитетининг 30 пленуми Германияни қайта бирлаштириш ҳамда тинчликни ва Европа халқларининг хавфсизлигини таъминлаш масалаларига доир қарорлар қабул қилганлиги тўғрисида ҳам КПСС вакилларига ахборот берилди.

Германия Бирлашган социалистик партияси мана шу ҳамма қарорлар асосида партиявий турмушнинг ленинча принципларини изчиллик билан амалга ошира бориб, социалистик қурилишга раҳбарлик қилишда, кенг омманинг ижодий ташаббусини авж олдиришда ва оммани партия теварагида социализм қуриш учун, тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун курашга жипслаштиришда анча муваффақиятларга эришди. Шу йил июнь ойида Германия Демократик Республикасининг маҳаллий ҳокимият органларига депутатлар сайланди. Бу сайловлар Демократик Германия Миллий фронтининг жуда катта ғалабаси бўлди ва Германия Демократик Республикасининг аҳолиси Германия Бирлашган социалистик партиясининг сиёсатини тўла равишда қўллаб-қувватлаётганлигини кўрсатади.

Ҳар иккала делегация герман милитаризмига ва янги уруш хавфига қарши курашда, шунингдек Германияни тинчликсеварлик ва демократик асосда қайта бирлаштириш ишида немис ишчилар синфи ҳаракатларининг бирлиги жуда катта ролга эга эканлигини уқтириб ўтдилар. Германиянинг шарқида ҳам, ғарбида ҳам ишчилар шу вазифаларни ҳал қилмоқ учун ўзларининг биргаликда ҳаракат қилишлари зарур эканлигига тобора кўпроқ ишонч ҳосил қилмоқдалар. Шу тариқа герман халқининг кўпчилигини ўз теварагида жипслаштира оладиган зўр куч вужудга келтириш мумкин бўлур эди. Германия Федератив Республикаси социал-демократик партиясининг ишчилар синфи ҳаракатлари бирлигига қарши чиқишни давом эттираётган доиралари, ўзлари истасалар ҳам, ёки истамасалалар ҳам немис халқининг миллий орзулари рўёбга чиқишига тўсқинлик қилмоқдалар ва Ғарбий Германиядаги империалистик кучларнинг халққа қарши сиёсатини қўллаб-қувватламоқдалар.

КПСС вакиллари Совет Иттифоқининг саноатини ва қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш, саноатни ва қурилишни бошқаришни такомиллаштириш йўлида ҳозирги вақтда ўтказилаётган тадбирлар тўғрисида, шунингдек КПСС Марказий Комитети июнь пленумининг қарорлари тўғрисида ҳамда бу қарорларни Совет Иттифоқининг барча меҳнаткашлари ва қардош коммунистик ҳамда ишчи партияларнинг ҳаммаси якдиллик билан қўллаб-қувватлаганлиги тўғрисида Германия Бирлашган социалистик партиясининг вакилларига муфассал ахборот бердилар.

Германия Бирлашган социалистик партиясининг вакиллари Маленков, Каганович ва Молотовнинг партияга қарши группаси олиб борган ишлар ўз вақтида ва қатъиян фош қилиб ташланганлиги КПСС XX съездининг Совет Иттифоқини ва бутун социалистик лагерни янада ҳар томонлама мустаҳкамлашга, халқаро ишчилар ҳаракатини янада ривожлантиришга, бутун дунёда тинчликни сақлашга ва мустаҳкамлашга қаратилган йўлини тағин ҳам муваффақиятлироқ равишда амалга оширмоқ учун катта аҳамиятга эга бўлишини уқтириб, Германия Бирлашган социалистик партиясининг Марказий комитети ва аъзолари КПСС Марказий Комитети июнь пленумининг қарорларига тўла равишда қўшилганликларини билдирдилар.

Музокараларнинг қатнашчилари ҳар иккала партия сафларининг ва раҳбар партия органларининг ленинча бирлигини қаттиқ туриб оғишмай ҳимоя қилишга қаттиқ бел боғлаганликларини, партиянинг жанговар бирлигини, яъни партия енгилмас кучининг манбаини бузиш йўлидаги ҳамма ва ҳар қандай уринишларга қарши, партия бош йўлини амалга оширишга тўсқинлик қилиш мақсадидаги уринишларга қарши курашишга қатъий бел боғлаганликларини уқтириб ўтдилар.

КПСС ва Германия Бирлашган социалистик партияси вакиллари Коммунистик ва ишчи партияларнинг қардошларча бирдамлигини мустаҳкамлаш мақсадида бундан буён ҳам ревизионизмга қарши омонсиз кураш олиб бориш зарур, чунки ревизионизм ишчилар синфи душманларининг идеологияси олдида таслим бўлишнинг ўзгинасидир. Ҳар иккала партия оммадан ажралишга олиб борадиган сектанчиликка, қайсарликка ва догматизмга қарши муросасиз кураш олиб боради.

Ҳар иккала делегация шуни қайд қиладиларки, реакцион империалистик кучлар ҳамда ҳар қандай ревизионист ва оппортунист унсурлар коммунистик ва ишчи партияларнинг қардошларча бирдамлигига путур етказишга уринаётганликларига қарамай, кейинги вақтларда халқаро коммунистик ҳаракат бирлиги тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамланди. КПСС ва Германия Бирлашган социалистик партияси барча коммунистик ва ишчи партияларнинг бирлигини янада мустаҳкамлашни ҳамда марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми принциплари асосида жипслаштиришни шу партияларнинг умумий муқаддас бурчи деб ҳисоблайдилар. Ҳар иккала партия коммунистик ва ишчи партияларнинг халқаро ишчилар ҳаракатининг асосий масалаларида биргаликда ҳаракат қилишларига катта аҳамият берадилар, хусусан социалистик мамлакатлардаги коммунистик ва ишчи партиялар қарашларининг ва ҳаракатларининг бирлиги айниқса муҳимдир.

Ҳар иккала партия, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг ва Совет Иттифоқи Ҳукуматининг делегацияси билан Югославия Федератив Халқ Республикаси Коммунистлар союзи марказий комитетининг ва ҳукуматининг делегацияси ўртасида шу йил 1—2 августда бўлиб ўтган музокаралар социалистик мамлакатлар бирлигини, шу мамлакатлардаги коммунистик ва ишчи партиялар бирлигини ҳамда бутун халқаро коммунистик ҳаракат бирлигини мустаҳкамлаш ишига қўшилган катта ҳисса бўлди деб ҳисоблайдилар.

Музокараларнинг қатнашчилари КПСС билан Германия Бирлашган социалистик партияси ўртасида вужудга келган қардошлик муносабатлари бундан буён ҳам мустаҳкамланаберади ва душманларнинг ҳеч қандай кирдикорлари ҳар иккала партия қарашлари ва ҳаракатларининг бирлигини ҳам, шунингдек уларнинг бошқа мамлакатлардаги қардош партиялар билан бўлган бирлигини ҳам бўшаштира олмайди, деб ишонч билдирдилар.

Музокаралар вақтида ҳар иккала партия вакиллари партиявий ишларга доир ахборот ва тажрибани бундан буён ҳам бир-бирлари билан алмашиниб туришга тааллуқли конкрет тадбирларни, шунингдек Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикаси меҳнаткашларининг оммавий ташкилотлари ўртасидаги алоқаларни кенгайтиришга тааллуқли конкрет тадбирларни муҳокама қилдилар.

* * *

Совет Иттифоқи Партия-ҳукумат делегациясининг Германия Демократик Республикасида бўлиши ҳамда ҳар иккала партиянинг ва ҳар иккала ҳукуматнинг вакиллари ўртасида олиб борилган музокараларнинг натижалари Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги, шунингдек Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Германия Бирлашган социалистик партияси ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик ҳар иккала мамлакат меҳнаткашларининг бахт-саодати йўлида, барча социалистик давлатларнинг ва халқаро ишчилар ҳаракатининг бахт-саодати йўлида, тинчлик ва бутун дунё халқлари ўртасидаги ҳамкорлик манфаатлари йўлида янада мустаҳкамланиб бораётганлигидан далолат беради.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари
Н. ХРУШЧЕВ

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Министрлар Совети Раисининг Ўринбосари
А. МИКОЯН

Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий комитетининг Биринчи секретари
В. УЛЬБРИХТ

Германия Демократик республикасининг Бош министри
О. ГРОТЕВОЛЬ

Берлин, 1957 йил,
13 август.

СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганиннинг мактуби

Атом ва водород қуролини тақиқлаш учун курашга бағишланган Учинчи Халқаро конференцияга

ЯПОНИЯ, ТОКИО

Хиросима ва Нагасаки шаҳарларининг ҳимоясиз аҳолиси устига биринчи атом бомбалари ташланган кунларда Японияда атом қуролини тақиқлаш учун курашга бағишланган Халқаро Конференция ўтказилиши традиция бўлиб қолди.

Жаҳон халқлари атом қуролига эга бўлган давлатларнинг ҳукуматлари бу хил қуролни қўлланишдан ва бу қурол синовларини давом эттиришдан воз кечиш тўғрисида ўз зиммаларига тантанали мажбурият олсинлар, деб қатъий талаб қилмоқдалар.

Атом қуролини қўлланишнинг ва бу қурол синовларининг тақиқланиши қуролсизланишга доир ҳамма масалаларни ҳал этиш учун шубҳасиз қулай шароит вужудга келтирган бўлур эди ҳамда бу ҳол қирғинчилик келтирадиган атом урушининг бошланиши хавфини бартараф қилишга ёрдам берган бўлур эди.

Совет Иттифоқи изчил тинчлик сиёсатини амалга ошириб, атом қуролини ишлаб чиқаришни ва қўлланишни тамомила тақиқлашга ҳамиша тарафдор бўлиб келди ва тарафдордир. Совет Иттифоқи бу масала юзасидан ўз таклифларини кўп марта Бирлашган Миллатлар Ташкилотига тақдим этди. Совет Ҳукумати атом қуролининг янада ривожлантирилишига тўсқинлик қилиш учун даставвал атом қуроли синовларини тўхтатиш таклифини илгари сурди. Шу билан бирга агар ғарб давлатлари атом қуроли синовларини тамомила ва узил-кесил тақиқлаш тўғрисидаги таклифни ҳозирги вақтда қувватлашга тайёр бўлмасалар, у вақтда Совет Ҳукумати атом қуроли синовларини лоақал 2-3 йилга тўхтатиб туриш тўғрисида битим тузишга тайёрдир. Бироқ Совет Ҳукуматининг таклифларини ғарб давлатлари қўллаб-қувватламадилар.

Токиода тўпланган Учинчи Халқаро конференция барча халқларнинг мустаҳкам тинчлик ўрнатишга бўлган интилишини ифодалаб, кечиктириб бўлмайдиган бу масалани ижобий ҳал қилиш ишига ўз ҳиссасини қўшади, деб умид қиламиз.

Атом ва водород қуролини тақиқлаш учун курашга бағишланган Учинчи Халқаро конференциянинг барча қатнашчиларини совет халқи ва Совет Ҳукумати номидан, шунингдек шахсан ўз номимдан қизгин табриклайман ҳамда уларга бутун инсониятнинг бахт-саодати йўлидаги бу олижаноб ишда самарали натижалар тилайман.

Н. БУЛГАНИН,
СССР Министрлар Советининг Раиси

Москва, Кремль.
1957 йил, 8 август.

ТЕЛЕГРАММА

Корея Халқ Демократик Республикаси Олий Халқ Мажлиси Президиумининг раиси ўртоқ КИМ ДУ БОНГА

КХДР Министрлар Кабинетининг Раиси, Корея Меҳнат партияси Марказий Комитетининг раиси ўртоқ КИМ ИР СЕНГА

ПХЕНЬЯН.

СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Марказий Комитети ва бутун совет халқи номидан Сизга ва қаҳрамонона Корея халқига Корея озод қилинган куннинг 12-йиллиги муносабати билан қардошлик саломлари ва қизгин табриклар йўллаймиз.

Совет Иттифоқининг халқлари Корея халқига социалистик қурилишда, Кореяда тинчликни мустаҳкамлаш учун ва ўз Ватанини тинчлик йўли билан демократик асосларда бирлаштириш учун курашда чин кўнгилдан янги муваффақиятлар тилайдилар.

Тинчликни мустаҳкамлаш ва халқаро хавфсизлик йўлида халқларимизнинг бузилмас дўстлиги ривожлансин ва мустаҳкамлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ВОРОШИЛОВ.

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. БУЛГАНИН.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. ХРУШЧЕВ.

КХДР Ташқи ишлар министри ўртоқ НАМ ИРГА

ПХЕНЬЯН.

Корея озод қилинган куннинг 12-йиллиги муносабати билан, ўртоқ Министр, менинг самимий табрикларимни қабул қилгайсиз. Сизга сиҳат-саломатлик ҳамда мамлакатларимиз ўртасида қардошларча дўстлик ва яқин ҳамкорликни янада ривожлантиришга қаратилган Сизнинг фаолиятингизда янги муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз.

СССР Ташқи ишлар министри
А. ГРОМИКО.

ТЕЛЕГРАММА

Германия Демократик Республикасининг Президенти ўртоқ Вильгельм ПИККА

Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Вальтер УЛЬБРИХТГА

Германия Демократик Республикасининг Бош министри ўртоқ Отто ГРОТЕВОЛГА

Германия Демократик Республикасининг чегараларидан чиқиб кета туриб Сизларга яна бир марта Совет Иттифоқи Партия-ҳукумат делегациясига кўрсатилган самимий меҳмондўстлик ва илтифот учун чин кўнгилдан ташаккур ва чуқур миннатдорчилик билдиришга ижозат бергайсиз.

Сизлар билан ҳамда демократик партиялар ва ташкилотларни бирлаштирувчи миллий фронтнинг бошқа раҳбарлари билан, шунингдек Германия Демократик Республикаси меҳнаткаш аҳолисининг вакиллари билан бўлган дўстона учрашувлар ва суҳбатлар бизнинг хотирамизда унутилмас таассурот қолдиради.

Сизларга, азиз дўстларимиз, ва сизлар орқали республиканинг барча меҳнаткашларига социализм қурилишида, тинчлик учун, ўз Ватанингизни тинч ва демократик асосда бирлаштириш учун курашда чин кўнгилдан янги муваффақиятлар тилаймиз.

Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги ҳамкорлик мустаҳкамлансин ва ривожлансин!

Европада тинчликни сақлаш йўлида совет ва герман халқлари ўртасидаги дўстлик мустаҳкамлансин ва ривожлансин!

Н. ХРУШЧЕВ
А. МИКОЯН
А. ГРОМИКО
В. ГРИШИН
П. КУМИКИН
З. МИРОНОВА
И. СПИРИДОНОВ
В. СЕМИЧАСТНИЙ.

1957 йил 14 август.
Самолет бортидан.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ РАИСИНИНГ ЎРИНБОСАРИ А. Н. КОСИГИН КОЛОМБО ШАҲАР МУНИЦИПАЛИТЕТИ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

1957 йил 13 августда СССР Министрлар Совети Раисининг Ўринбосари А. Н. Косигин меҳнаткашлар депутатлари Москва шаҳар Совети Ижроия комитетининг таклифига мувофиқ Москвага келган Коломбо шаҳар муниципалитетининг шаҳар мэри Сугатхадас жаноблари бошлиқ делегациясини қабул қилди.

Делегацияга Цейлоннинг СССРдаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Г. П. Малаласекер жаноблари ҳамроҳ бўлиб борди.

Дўстона характерда ўтган суҳбатда Москва Совети Ижроия комитетининг Раиси Н. И. Бобровников, СССР Ташқи Ишлар министрлиги Шарқ-Жанубий Осиё Бўлимининг мудири В. М. Волков ва Москва Совети Ижроия комитетининг масъул ходимлари ҳозир бўлдилар.

Қўшимча мажбуриятни шараф билан бажариш учун, ҳар туп ғўзада 10-12 тадан кўсак бўлишига эришайлик!

Тошкент областига кўчма Қизил Байроқ топширилди

Августнинг биринчи ўн кунлигида колхоз ва совхозларда ғўза парваришини яхши ташкил этган Тошкент областига 14 августда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, республика Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Кўчма Қизил Байроғи топширилди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, республика Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг топшириғига мувофиқ, кўчма Қизил Байроқни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Р. Е. Мельников топширди. У, Тошкент областининг меҳнаткашлари пахтадан юқори ҳосил олиш учун курашни сусайтирмай, олинган мажбуриятларни шараф билан бажарадилар, яъни бу йил Ватанга камида 500 минг тонна «оқ олтин» берадилар, деб ишонч билдирди.

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг биринчи секретари ўртоқ С. Н. Нуритдинов байроқни қабул қила туриб, партия Марказий Комитетига ва республика ҳукуматига областнинг қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари ғўза парвариши суръатларини бўшаштирмай августнинг қолган кунларида ва сентябрь бошларида ҳам ҳосил жамғариш учун курашни давом эттирадилар, пахтанинг тез етилишини таъминлайдилар, деб сўз берди.

Улуғ Октябрнинг 40 йиллиги, — деди ўртоқ Нуритдинов, — пахта тайёрлаш давлат планининг бажарилиши билан нишонланади. (ЎзТАГ).

Мўл ҳосил тўпланмоқда

Мамлакатга 3 миллион тонна пахта етиштириб бериш учун курашаётган республикамизнинг барча колхозчилари ва совхоз ишчилари сингари, Мирзачўл районидаги Василевский номли колхознинг ўртоқ Мамазокир Абдуллаев бошчилик қилаётган бригада аъзолари ҳам мўл ҳосил етиштириш йўлида астойдил меҳнат қилмоқдалар. Бригада аъзолари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 40 йиллиги кунини давлатга 105 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» топшириш билан кутиб олишга бел боғлаганлар.

Квадрат-уялаб ўстирилаётган ғўзалар шу кунга қадар 4 марта комплекс парваришлан чиқарилди. Бригаданинг ўртоқ Ш. Тўхтасинов бошлиқ звеносининг ғўзалари айниқса яхши ривожланиб, кун сайин кўсаги кўпаймоқда. Ҳар туп ғўзада 6-8 тадан бўлиқ кўсак бор. Звенонинг азамат пахтакорлари социалистик мусобақани тобора кучайтириб, кунлик нормаларини ортиғи билан адо этаётирлар. Айниқса бригаданинг Л. Усмонова, Н. Бозорова, Г. Агалиева каби чопиқчилари, Н. Тошматов, М. Ўрунбоев каби тажрибакор сувчилари ва Баҳри Чахалов, Турсунали Узоқов каби илғор механизаторлари ғўзаларни сифатли парвариш қилишда зўр ғайрат билан ишламоқдалар.

— Пахтадан мўл ҳосил етиштиришда,—деди ўртоқ Абдуллаев, — ғўзалар ҳосилга киргандан кейинги суғоришни гўнг солиб ўтказиш катта роль ўйнайди. Чунки гўнг ерда намнинг узоқ сақланишини таъминлайди.

Бу илғор бригаданинг ғўзаларида ҳақиқатан ҳам мўл ҳосил тўпланмоқда. Бригада аъзолари пахта топшириш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини ортиғи билан бажариш учун август ойида ҳам ғўза парваришини сира бўшаштирмай, ҳар бир туп ғўзада 10-12 тадан бўлиқ кўсак тўплаш учун курашаётирлар.

Б. СУВОНОВ.

Ғўза қондириб суғорилмоқда

Тажрибали пахтакор ўртоқ А. Хайриддинов раҳбарлик қилаётган бригада аъзолари 183 гектар майдонда ғўза ўстирмоқдалар. Улар ана шу майдонлардаги ҳар туп ғўзада 5-6 тадан кўсак етиштиргунча озмунча меҳнат қилмадилар. Ўсимлик тўрт марта комплекс парваришдан чиқарилди, уч марта озиқлантирилди, қондириб суғорилаётир.

Шу кунларда бригада аъзоларининг бутун диққат-эътибори ғўза тупларидаги ҳосилни тўла сақлаб қолиш билан бирга, кўсакларни янада кўпайтиришга қаратилган. Шу мақсадда ғўзалар қўшимча равишда озиқлантирилмоқда; суғориш, культивация, чопиқ ишларининг ўз вақтида ва сифатли ўтказилишига алоҳида эътибор берилмоқда.

Бригада аъзолари вақтдан унумли фойдаланиб, ўзаро социалистик мусобақани кундан-кунга кучайтирмоқдалар. Мусобақада бригаданинг Н. Дониёров, Қ. Назаров ўртоқлар бошлиқ звено аъзолари олдинда бораётирлар. Бу звеноларнинг ғўзалари ҳозирга қадар 5 марта культивация ва чопиқ қилинди. Илғор колхозчилардан Р. Ражабова, Ф. Бобоева каби чопиқчи қизлар кундалик нормаларини ортиғи билан бажараётирлар.

Бу ерда ғўзани бир меёрда ва қондириб суғоришга ҳам алоҳида аҳамият берилмоқда. Илғор сувчилардан Н. Шарипов, Н. Нориев, Б. Мусурмонов каби ўртоқлар ўз вазифаларини сидқидиллик билан бажариб, ғўзаларнинг серҳосил бўлиб ривожланишига катта ҳисса қўшмоқдалар.

Б. КЕНЖАЕВ,

Сирдарё районидаги Ворошилов номли колхоз.

Оржоникидзе районидаги Хрущев номли колхозда хизмат қилаётган универсалчи ўртоқ У. Шамсиев ҳозиргача 900 гектар ердаги ғўзани культивация қилиб берди. У ғўза парваришини шу кунларда ҳам қизғин давом эттирмоқда. **Суратда:** ўртоқ У. Шамсиев.

В. Салов фотоси.

Виставка кандидати бошлиқ бригадада

Мухтор ота—сабзавот ва картошка экинларидан мўл ҳосил етиштиришда бой тажрибага эга бўлган кекса бригада бошлиғи. Унинг номини барча колхоз аъзолари ҳурмат билан тилга оладилар, отанинг қимматли маслаҳатларига доим амал қиладилар.

Бўстонлиқ район Боғистон қишлоқ Советидаги Ворошилов номли колхоз қўшни колхозлар қатори Тошкент, Чирчиқ шаҳарлари ишчи-хизматчиларининг картошка ва сабзавот маҳсулотларига бўлган талаб ҳамда эҳтиёжларини қондириш учун астойдил курашмоқда.

Бригадада бу йил 80 гектар майдонда картошка, сабзавот экинлари парвариш қилинмоқда. Азамат колхозчилар ҳар гектар ерда 120 центнердан картошка, 150 центнердан карам ҳосили етиштириш мажбуриятини олганлар. Улар ана шу мақсадга эришиш учун дала ишларини кундан-кунга авж олдираётирлар.

Ўтган йили эришган муваффақиятлари учун Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига кандидат қилиб рўйхатга олинган Мухтор ота Сотиболдиев бригадасида уста деҳқонлар оз эмас. Ойим Ҳилолова, Умрият Қуролова, Қурбон Имомалиева, Шамья Маҳмудова, 73 ёшли коммунист Нормат ота Беков, Самиқ ота Ирисов, Хусанбой Эргашев ўртоқлар ана шулар жумласидандир. Бригаданинг бу меҳнатсевар кишилари кунлик нормаларини доим ошириб бажариб, мўл ҳосил учун олиб борилаётган курашда ҳаммага намуна бўлаётирлар.

А. АБДУЛЛАХЎЖАЕВ.

ТЕЛЕГРАММА

Ўрта Чирчиқ район партия комитетининг секретари ўртоқ Атабековга

Район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Сотиболдиевга

Маълум бўлишича, ҳозир Ўрта Чирчиқ районида мавжуд 230 трактордан кўп деганда 130-140 таси ишлаб турибди. Август ойининг ярми тугаётганига қарамай, 4207 гектар ердаги ғўза энди 3-4 тадан кўсак олибди. 125 гектар ердаги ғўза гуллай бошлабди. Шунга қарамай, август ойи тадбирлари тўла амалга оширилмаяпти. Сўнгги беш кунликда қилиниши лозим бўлган ишнинг фақат 63 проценти бажарилди. Сувдан фойдаланиш, ғўзани кеча-кундуз суғориш иши ҳам яхши эмас.

Биз ушбу телеграммага илова қилиб «Ўрта чирчиқлик ўртоқлар яна ҳам яхшироқ ишлашлари керак» сарлавҳали мақолани босаётирмиз. «Тошкент ҳақиқати» газетаси шу телеграмма ва мақола юзасидан белгиланган тадбирлар ҳақида редакцияга хабар қилишингизни илтимос қилади.

«Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси.

Ўрта чирчиқлик ўртоқлар яна ҳам яхшироқ ишлашлари керак

Ўрта чирчиқликлар ҳали-ҳали «ўтган йили роса армонда қолган эдик, об-ҳаво шундай қулай келган вақтда ҳам планни бажара олмай, ерга қараган эдик» деб арман қилиб юрадилар. Бу йил улар яна шундай ҳол юз бермаслиги учун, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллигини ишлаб чиқариш совғалари билан нишонлаш, республикамизда 3 миллион тонна пахта етиштиришга муносиб ҳисса қўшиш учун, кўнгилларидаги армонлардан бутунлай ҳалос бўлиш, районни қолоқликдан чиқариш, унинг илгариги шон-шуҳратини тиклаш учун ҳар қачонгидан кўра астойдил ишладилар. Ғўзани икки томонлама парвариш қилишни кенг жорий қилдилар. Гектарнинг тўлалиги учун курашиб, пахтадан мўл ҳосил етиштиришни таъминламоқдалар. Эндиликда Ўрта чирчиқлик ўртоқлар ишни бўшаштирмай, ғўза парваришини тинмай давом эттирсалар, олинган мажбуриятларини тўла бажарадилар.

Лекин районда ҳали бирқанча камчиликлар бор. 4207 гектар ердаги ғўза 3-4 тадан кўсак олибди. 125 гектар ердаги ғўза энди гуллай бошлаган. Умуман яхши деб ҳисобланган майдонлардаги ғўзанинг ҳам ҳали авжи ўтган йилдагига нисбатан анча паст. Олинган социалистик мажбуриятни бажариш учун август ойида анча иш қилиниши, ғўза парвариши жадал давом эттирилиши лозим.

Аммо шунга қарамай, июль ойининг сўнгги ўн кунлигида районда бўшашувчилик, ғўзанинг кўкини кўриб мағрурланиш кайфияти сезила бошлади. Бу даврда ғўзани озиқлантириш, суғориш, культивация қилиш ва чопиш юзасидан берилган топшириқ фақат 32-81 процент ўртасида бажарилди. Ишнинг кўп турларининг бажарилиши 60 процентдан ошмади.

Сўнгги беш кунликнинг топшириғи район бўйича бор-йўғи 63 процент адо этилди. Айниқса Ленин номли, Энгельс номли, Калинин номли, Андреев номли колхозларда сўнгги беш кунликда топшириқ 40-50 процент бажарилибди, холос. Шунга қарамай, райондаги баъзи ўртоқлар бу йил август ойида ўтган йилга нисбатан яхши иш қилинаяпти деб, ўзларини-ўзлари юпатмоқдалар, бу йилги шароитни ҳисобга олмаяптилар, қилинаётган иш ҳозирги талабларга жавоб бера олмаслигини англамаяптилар.

Районда август ойи топшириқларининг бажарилмай келишига, даставвал, техника воситаларидан тўла фойдаланилмаётгани сабаб бўлаяпти. Ҳар икки МТСдаги 230 та трактордан шу кунларда фақат 130-140 таси ишлаб турибди. Ғўза қатор ораларида ишлаётган тракторлар сони бундан ҳам кам. Айрим колхозларда тракторчи йўқлиги учун ёки тракторчининг ўз майлича 2-3 кунлаб ишга келмагани ва тракторнинг бузилиб қолгани учун бир қанча «универсал»лар бекор турибди. Сталин номли колхозда механизатор Раҳматуллаев, Андреев номли колхозда Тимошин Пак ўртоқлар сўроқсиз ишга келмагани сабабли тракторлар 2-3 кунлаб бекор турган. Сталин номли колхозда 3 та «универсал» бузилди деган баҳона билан кўп вақт ишламайди. Бу хилдаги фактлар бошқа колхозларда ҳам юз бермоқда.

Айрим колхозларда трактор бўлгани ҳолда, ундан фойдаланмаслик фактлари содир бўлаяпти. Сталин номли, Ворошилов номли, Энгельс номли, Андреев номли ва бошқа айрим колхозларнинг далаларини айланиб бирорта ҳам тракторнинг ғўза қатор ораларида ишлаётганини кўрмадик. Ворошилов номли колхознинг 6-бригадасидаги ўртоқ Бойжонов звеносининг ғўзаси сувдан кейин ўз вақтида культивация қилинмаган, ер ёрилиб кетган. Бригада бошлиғи ўртоқ Чақаловдан, нега культивация қилинмади, деб сўралса, у яна суғормоқчимиз, дейди. Бу ерда культивация қилинмай, ғўзани кетма-кет суғорилаяпти. Имконият бўлгани ҳолда культивация ўтказилмаяпти. Гапнинг пировардида ўртоқ Чақалов ғўза қатор ораларини энди культивация қилиш ниятида эмаслигини, трактор ҳозир қўшни бригадада ишлаётганини айтди. Лекин кечқурун колхоз бўйича берилган сводкани кўздан кечириб ҳайрон қолдик. Чунки сводкага ҳудди шу Чақалов бошлиқ бригадада 10 август куни 4 гектар ердаги ғўза культивация қилинди деб ёзиб қўйилган эди. Шундай қилиб, ҳозир райондаги айрим колхозларда қилинмаган ишни қилинди деб сводка бериш, кўзбўямачилик қилиш каби зарарли ҳаракатлар содир бўлаяпти.

Районда сўнгги кунларда сув анча камайиб қолди. Район раҳбарлари ҳам, колхоз раҳбарлари ҳам ҳозир нуқул сув масаласи билан банд бўлиб, бошқа ишларни мутлақо унутиб қўймоқдалар. Андреев номли колхоз раиси ўртоқ Геннадий Пак бундай дейди:

— Ҳозирги сув камчил вақтида ғўзани вақтида культивация қилиб, намини сақлаб қолиш катта аҳамиятга эга.

Лекин кўп колхоз раҳбарлари намни сақлаб қолиш, ғўзани вақтида культивация қилиш ишига етарли эътибор бермаяптилар. Айрим колхоз раислари берилган сув билан ғўзани суғориш ўрнига бошқа экинларни суғораяптилар. Ворошилов номли колхоз раиси ўртоқ Одилов сув хўжалик ходимлари томонидан тақсимлаб берилган сувга қаноатланмай «Ҳақиқат» колхозига берилган сувни ҳеч кимдан рухсатсиз боғлаб олган.

Ғўзага эгат ташлаб сув бериш тавсия этилгани ҳолда, кўп колхозларда бунга яхши эътибор берилмаяпти. Айрим колхозларда сувдан нотўғри фойдаланилаяпти. Энгельс номли колхозда Ҳакимов бошлиқ бригаданинг бир бўлак картаси бир текис суғорилмаган. Бир эгатга сув қўйилган бўлса, уч-тўрт эгатга сув қўйилмаган.

Кўп колхозларда ғўза ораларида ўсиб кетган ёввойи ўтга қарши кураш етарли равишда олиб борилмаяпти. Энгельс номли, Андреев номли, Калинин номли колхозларнинг кўпгина ерларида ғумай, қамиш ўсиб, ғўзани босиб кетган.

Умуман, Ўрта Чирчиқ районида август ойи тадбирлари қониқарли бажарилмаётир. Район партия ва совет ташкилотлари ҳозирги пайтда юз бераётган бундай камчиликларни тезда бартараф этишлари, пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашни қизитиб юборишлари лозим.

Б. ХАЛИЛОВ,

«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Гектаридан 40 центнер учун

Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхози пахтакорлари 980 гектар ердаги ғўзаларни август ойида камида яна 2 марта комплекс парваришдан чиқариш учун курашмоқдалар.

Механизаторлар билан ҳамкорликда ишлаб, ғўза парваришини намунали ўтказаётган колхознинг ўртоқ Чинпўлат Жўраев бошлиқ 4-бригада аъзолари август ойининг биринчи декадасида ҳам яхши меҳнат қилдилар.

Бригада аъзолари бу йил ҳар гектар ердан 40 центнердан «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини олганлар. Бригаданинг 71 гектар ердаги ғўзалари шу кунгача 3 марта чопиқ қилинди, 5 марта узунасига культивациядан чиқарилди. Бригада аъзолари суғориш, озиқлантириш ишларига зўр бериб, ривожланишдан орқада қолаётган ғўзаларни ҳам бўлиқ ғўзаларга етказиб олиш учун курашмоқдалар.

Колхозчилардан Тожихон Абдураҳмонова, Майрам Жўраева, Лазокат Миршарипова каби ўртоқлар кундалик нормани 1,5-2 ҳисса қилиб бажармоқдалар. Бригаданинг ҳар туп ғўзасида ҳозир 7-8 тадан бўлиқ кўсак бор.

А. ҒАФФОРОВ.

Ғўза зараркунандаларига қарши кураш кучайтирилди

Етиштирилган ҳосилни сақлаб қолиш ҳозирги куннинг муҳим вазифасидир. Шунинг учун ҳам Ўртасарой районидаги Будённий номли колхоз пахтакорлари ғўзани зарарли ҳашаротлардан сақлаб қолиш учун профилактик тадбирларни ўтказмоқдалар.

Шу кунларда колхозда 5 та қўл аппарати ва 1 та ОДН машинаси билан ғўзаларга дори сепилмоқда. Зараркунандаларга қарши курашда Абдураҳмон Хайдаров бошлиқ бригада аъзолари яхши ташаббус кўрсатиб меҳнат қилаётирлар.

Бригаданинг Дорбой Турсунбоев, Ғаффор Эргашев каби аъзолари кундалик нормаларини ортиғи билан адо этмоқдалар. Улар ҳар куни дала шийпонида тунаб, эрта билан ишга чиқадилар. Бригада аъзолари шу кунгача 95 гектар ердаги ғўзага дори сепдилар. Бу ишга колхознинг бош агрономи ўртоқ Либо-Нам бевосита раҳбарлик қилмоқда.

Ғўза зараркунандаларига қарши кураш ишлари самолёт ёрдамида ҳам олиб борилаётир. Ҳозиргача 250 гектар ердаги ғўзага самолёт билан дори сепилди.

Р. ОТАҚУЛОВ.

Пахтани машина билан теришга намунали тайёргарлик кўрайлик

Пахтачиликдаги энг сермеҳнат ишларнинг бири ҳосилни йиғиб-териб олишдир. Йиғим-терим энг қизиган даврда, масалан, октябрь ойларида 100 гектар ердаги ҳосилни териб олиш учун далага ҳар куни 135 ва ундан ҳам ортиқ кишини чиқариб туришга тўғри келади. Кейинги йилларда пахта етиштириш кўпайиб, ҳосил ошиб, натижада уни териб олиш учун колхоз ва совхозларимиз четдан кўпгина аҳолини жалб этишга мажбур бўлаётирлар. Масалан, 1956 йили областимизда етиштирилган пахтанинг учдан бир қисмини студентлар, ишчи ва хизматчиларнинг ёрдами билан териб олишга тўғри келди. Шундай бўлишига қарамасдан, йиғим-терим ишлари кеч кузгача чўзилиб кетди; далаларни барвақт тозалаб, ҳамма ерда шудгорни ўз вақтида ўтказишда анча қийинчиликлар бўлди.

Пахта етиштириш йилдан-йилга кўпаймоқда. 1960 йилда 1955 йилга нисбатан 1,5 баравар кўп пахта етиштиришимиз керак. Ана шу муносабат билан пахта йиғим-терим ишларини механизациялаштиришга бўлган эҳтиёж йилдан-йилга ошиб боради.

Йиғим-терим ишларини механизациялаштириш ишчи кучларига бўлган талабни анча камайтиради, ишнинг таннархини арзонлаштиради, йиғим-терим ишлари тезлашиб, ерларни ўз вақтида шудгорлаб олишга имконият туғилади. Буни биз Октябрь районидаги Пахта МТСининг ҳосилни машина билан теришдаги тажрибаларидан яққол кўрамиз. 1956 йилда МТС хизмат қиладиган колхозларда қўл билан ҳар куни йиллик планнинг 1-1,1 процент миқдорида пахтани териш мумкин бўлди. Лекин терим ишларига 50-60 машина қўйилиши билан иш суръати бирданига деярлик икки баравар ошиб кетди. Терим ишларини механизациялаштириш даражаси юқори бўлган айрим далачилик бригадаларида машиналар ишлаб турганида ҳар куни йиллик планнинг 4—4,5 проценти миқдорида пахта теришга эришилди. Масалан, Киров номли колхозда ҳосили машина билан териб олишга ажратилган далаларда йиғим-терим ишларини 45-46 кунда тугаллаш мумкин бўлди. Ҳолбуки, ҳосил қўл билан терилган жойларда иш 3 ой ва ҳатто ундан ҳам кўпга чўзилиб кетди.

Бу колхозда ҳар гектар ер пахтасини қўл билан териб олишда 70,7 иш куни сарфланган бўлса, машина билан теришда 26,1 иш куни сарфланди, ёки меҳнат унуми 2,7 баравар ошди. Қўл билан теришда ҳар бир иш кунида (ёрдамчи ишларга сарфланган меҳнатни ҳам қўшиб ҳисоблаганда) бир кунда ҳар бир киши ўрта ҳисобда 42,7 килограмм пахта терган бўлса, машина билан теришда ҳар бир кишининг кунлик меҳнат унуми 102,8 килограммни ташкил этди. Шу билан бирга колхозда йиғим-теримнинг энг қизиган даври — октябрь ойида ишчи кучига бўлган эҳтиёж қарийб икки баравар камайди.

Ҳосилни машинада териш ишнинг таннархини анчагина пасайтиришга имкон берди. Масалан, қўл билан теришда ҳар бир тонна пахта учун сарфланган меҳнат ва материал-техник ҳаражат 581 сўм 82 тийин бўлса, машина билан теришда 485 сўм 47 тийинни ташкил этди. Бундан ташқари, машина билан терилган пахталарга қўл билан терилган пахталарга нисбатан ортиқроқ ҳақ олинди. Чунки машина билан ўтказилган дастлабки икки теримда олинган пахталарнинг деярлик 99 проценти биринчи ва иккинчи сортга қабул қилинди. Ҳолбуки, қўл билан терилган далаларда дастлабки икки терим пахтасидаги юқори сортлар фақат 94,5 процентни ташкил этди. Машина билан терилган далаларда бир грамм ҳам тўртинчи сорт пахта чиқмади. Қўл билан терилган далаларда ҳосилнинг 4,3 проценти тўртинчи сортга ўтди. Шунинг учун колхоз машинада терилган пахталарнинг ҳар тоннасига ўрта ҳисобда 3361 сўмдан олган бўлса, қўл билан терилган пахталарнинг ҳар тоннасига 3232 сўм, яъни 128 сўм кам пул олди.

Шундай қилиб, колхоз пахтани машина билан териб, икки томонлама фойда қилди. Биринчидан, пахта терим харажатларидан 123 сўмдан тежаган бўлса, иккинчидан, топширилган ҳосилнинг сифатини ошириш ҳисобига 128 сўмдан ортиқ пул олди. Булар жамланганда ҳар тоннадан олинган қўшимча даромад 251 сўмни ташкил этди.

Шуни ҳам айтиш керакки, ўтган йили областимизда йиғим-теримга четдан аҳоли жалб этилганда, ҳар тонна пахтани териб олиш учун қилинган чиқим 687 сўм 60 тийинни яъни машина билан теришдагига нисбатан 1,5 баравардан кўпроқни ташкил этди.

Пахтани машина билан теришнинг шундай афзалликларга эга бўлишига қарамасдан, кўпгина МТС ва колхозларимиз йиғим-терим техникасидан жуда қониқарсиз фойдаланиб келмоқдалар. Масалан, ўтган йили областимиздаги МТСлар ўзларидаги 2320 терим машинасининг 281 тасидангина фойдаландилар. Шу билан бирга фақат бирмунча яхшиланган ХС-1,2 ва СХМ-48М машиналаригина ишга туширилди. Лекин булардан ҳам тўла фойдаланилмади. 740 та шундай машиналарнинг кўпи бекор турди. Областдаги 9 МТС, жумладан Бекобод, Октябрь, 1-Пискент, Янгийўл ва бошқа МТСлар зонасида машиналардан мутлақо фойдаланилмади. Тўғри, 22 МТСда терим машиналаридан фойдаланилди. Бунда Пахта МТСи зонасида иш ҳаммадан ҳам яхши. 2-Ўртасарой, 1-Сирдарё, 2-Гулистон МТСларида яхшироқ ташкил этилиб, қолган МТСларда ёмон ташкил этилди. Ана шунинг натижасида машиналар билан ялпи ҳосилнинг бир процентдан кўпроғи, яъни 5381 тоннаси терилди, холос. Агар мавжуд машиналарнинг ҳаммасидан фойдаланилганда эди, қўшимча ишчи кучига бўлган талаб камида икки марта камайиши билан бирга, йиғим-терим ишлари ҳам барвақт тугалланар эди.

МТС, колхоз ва совхозларимиз пахта йиғим-терим ишларини механизациялаштиришга бўлган муносабатни тубдан ўзгартиришлари, бу йил мавжуд техниканинг ҳаммасидан тўла ва унумли фойдаланишга ҳаракат қилишлари керак. Бунинг учун ҳаммадан олдин далаларни ҳосилни машина билан теришга пухта тайёрлаш, материал-техник воситаларни ўз вақтида тахт қилиб қўйиш, ихтисосли кадрларни танлаш ва уларнинг малакасини ошириш, йиғим-терим ишларини тўғри планлаштириш зарур.

Далаларни машина теримига тайёрлашда марказий ўринни бегона ўтларнинг тарқалишига йўл қўймаслик, далани тоза тутиш, мўл ва эрта етиладиган ҳосил тўплаш, ғўза тупларини нормал ўстириш ишлари олади. Шу кунларда далаларда ҳосилнинг тақдири ҳал бўлмоқда. Шунинг учун ғўза парваришини ҳеч бир сусайтирмасдан давом эттириш, қатор ораларини ўз вақтида культивация, чопиқ қилиш, озиқлантириш, ғўза тупларининг ётиб қолмаслиги учун керагидан ортиқча суғориб юборишларга йўл қўймаслик зарур. Шуни эсда тутиш керакки, пахтани машинада териш ишлари деҳқончилик маданиятини оширишни талаб этади. Ҳосил қанча кўп бўлса, машина билан териш шунча яхши ташкил этилади. Ғўза туплари ётиб қолмаса, ҳосил эрта етилса, иш ҳаммадан яхши бўлади.

Илғор МТСлар далаларни машина теримига тайёрлаш билан бир вақтда материал-техник воситаларни ҳам тахт қилиб қўйишга алоҳида эътибор берадилар. Дастлаб машина билан қилинадиган йиғим-терим ишлари ҳажмига мувофиқ машиналарнинг ремонти ва уларни ишга тайёрлаш план ва графиги тузилади. План ҳар бир трактор бригадаси бўйича тузилиб, унда бажариладиган ишлар муддати кўрсатилади. Трактор бригадаси ичида эса ҳар бир машина механик-ҳайдовчиларга биркитилади. Ана шу асосда механик-ҳайдовчи ўз агрегатини йиғим-терим ишларига сифатли қилиб тайёрлайди.

Планга мувофиқ МТС директори ва бош инженери техникани тайёрлаш ишларининг боришини контроль қилади, трактор бригадаларига амалий ёрдам беради ва уларни ўз вақтида запас қисмлар ҳамда узеллар билан таъмин этади. Бунда биринчи навбатда ички ресурслар ишга солинади.

Ғўза қатор ораларини ишлаш тугалланишига қараб, тракторлар ҳам далалардан олиб келиниб, улар машинани монтаж қилишга тайёрланади. Пахта териш агрегатларини тайёрлаш билан бир вақтда, УПХ-1,5 ва УПХ-1,5А маркали пахта тозалаш машиналари, шунингдек ғўза баргини тўкишда дори пуркаш ва чанглашда ишлатиладиган ОДН-ва ОУН-4 машиналари ҳам ишга тайёрланади. Қора совуқлар тушишидан кейин йиғим-теримда ишлатиладиган бошқа машиналар, масалан, кўрак териш ва ғўзапоя юлиш машиналари ҳам ўз вақтида, яъни 20-25 октябрдан кечикмай тайёрлаб қўйилади.

Тайёрланган ҳар бир машина МТС директорлари бошчилигидаги махсус комиссия томонидан текшириб қабул қилинади.

Машина-трактор станция транспорт воситалари, кўприклар, далаларга борадиган йўлларнинг ўз вақтида ремонт қилиниши, далаларда айвонлар, тош-тарози ва ҳоказоларнинг ҳам ўз вақтида тайёрланиб қўйилиши, ғўза баргини тўкиш учун ишлатиладиган дориворларни олиб келиш ишларини ҳам кузатиб туради. Колхозларда йиғим-терим планларини тузишга ёрдам беради.

Илғор хўжаликлар ғўза баргларини тўкиш учун ўз вақтида пухта тайёргарлик кўрадилар. Мутахассислар ва механизаторлар бу ишда зўр ташаббус кўрсатадилар, ғўзага дори пуркаш ва чанглаш муддатларини белгилайдилар. Бунда ғўзага зарар етказмаслик шарти билан энг қулай муддатлар аниқлаб чиқилади. Дорилаш муддатларини белгилашда ҳар бир МТС ўз зонасининг табиий иқлим шароитини ва айрим далаларда ғўзанинг ривожланишини эътиборга олиши зарур.

Кадрлар тайёрлаш иши ҳам зўр эътиборни талаб этади. Йиғим-теримнинг тўғри ташкил этилиши ва ишнинг сифатли бажарилиши, биринчи навбатда, механик-ҳайдовчиларнинг маҳоратига боғлиқ. Шунинг учун терим агрегатларини юритишга техникани яхши биладиган энг уста тракторчиларни танлаш ва уларни ишга қунт билан ўргатиш керак.

Пахта МТСи зонасида ғўзаларда 55-60 процент кўсаклар очилганида, ҳосилни машина билан теришга киришилади. Лекин СХС-1,2 горизонтал шпинделли машиналар ишлатиладиган далаларда кўсакларнинг янада кўпроқ пишиши кутиб турилади. Машинада теришга ажратилган далаларда пахтани қўл билан теришга йўл қўйилмайди. Бу ерларда фақат ерга тўкилган пахталаргина қўл билан териб олинади. Шунга биноан йиғим-теримни энг қисқа давр ичида ўтказиш кўзда тутилиб, бир қаторли терим машиналарига 20 гектар майдон, икки қаторли терим машиналарига 28-30 гектар ер биркитилади. Ҳар бир бригадада машина терими ишлари ҳажмига мувофиқ пахта тайёрлаш графиклари ҳам дастлабдан тузилиб қўйилади. Ана шу шартлар таъмин этилганда пахта теримида техникадан самарали фойдаланиш мумкин бўлади.

Бу йил областимиз колхозларида 41 минг гектардан кўпроқ майдонда пахта машина билан терилади. Шундан қарийб 25 минг гектар майдонда пахтанинг фақат биринчи терими машина билан бажарилади. Шунинг учун бу йил фақат СХМ-48М ва СХС-1,2 маркали такомиллаштирилган машиналарнинг ўзи билан пахта териш мумкин бўлади. Бизнинг фикримизча, машина терими учун бу йил белгиланган иш ҳажми фақат реалгина эмас, балки жуда кам деб ҳисоблаш мумкин. Бу ишнинг бажарилиши, биринчи навбатда, район ташкилотлари, МТС ва колхоз раҳбарларининг машина терими каби муҳим ишга қандай эътибор беришларига боғлиқдир. Шуни қаттиқ эсда тутиш керакки, ҳозирги шароитда пахтачиликда меҳнат унумини янада ошириш асосан йиғим-терим ишларини механизациялаштиришга боғлиқ бўлиб қолди. Бу иш қанча кўп механизациялаштирилса, меҳнат унуми ҳам шунчалик оша беради. Пахтачиликни янада ривожлантиришнинг ҳал этувчи шарти меҳнат унумини ошириш эканлигини асло унутмайлик.

Айрим кишиларда ҳали пахта териш машиналари такомиллашмаган, улар самарали ишлай олмайди, деган фикрлар ҳали ҳам бор. Бироқ илғор МТС, колхоз ва совхозларнинг тажрибаси бу фикрнинг нотўғри эканлигини кўрсатади. Агар биз далаларни, кадрларни, материал-техник воситаларни пухта тайёрласак, ишни тўғри ташкил этсак терим машиналаридан жуда унумли фойдаланиш мумкин.

И. ДАВИДОВ,

СоюзНИХИ илмий ходими.

КОРЕЙС ХАЛҚИ КОРЕЯНИНГ ХАЛОСКОРИ СОВЕТ ЖАНГЧИЛАРИНИНГ ХОТИРАСИНИ ЭСГА ОЛМОҚДА

ПХЕНЬЯН, 14 август. (ТАСС), 15 августда КХДР меҳнаткашлари ўзларининг миллий байрамини—Кореянинг Совет Армияси томонидан озод қилинганлигининг 12 йиллигини нишонлайди. Миллий байрам муносабати билан бугун Пхеньянда озодлик ёдгорлиги тагига тантанали вазиятда гулчамбарлар қўйилди. Бу ёдгорлик Кореяни озод қилган Совет Армияси жангчилари хотираси учун Моранбон тоғида қурилган эди.

Гулчамбарлар қўйиш маросимида КХДР Меҳнат партияси ва ҳукуматининг раҳбарлари, Хитой халқ кўнгиллиларининг вакиллари ҳозир бўлдилар.

Гулчамбарлар қўйиш вақтида КХДР ва СССР давлат гимнлари ижро этилди. Ёдгорлик тагига КХДР Олий халқ мажлиси президиумидан, КХДР Министрлар кабинетидан, Корея Меҳнат партияси Марказий Комитетидан, СССРнинг КХДРдаги элчихонасидан, жамоат ташкилотларидан, қардош мамлакатларнинг дипломатик ваколатхоналаридан, Хитой халқ кўнгиллиларидан, корхоналар, ўқув юртларидан ва бошқа ташкилотлардан гулчамбарлар қўйилди.

КОРЕЯ ОЗОД ҚИЛИНГАНЛИГИНИНГ ЙИЛЛИГИ КУНИДА

Ли Си Ман фавқулодда ҳолат жорий қилмоқда

ПХЕНЬЯН, 14 август. (ТАСС). «Пхеньян синмун» газетаси бугун қуйидагиларни ёзади: КХДР меҳнаткашлари Корея озод қилинганлигининг 12 йиллигини байрам қилишлари муносабати билан Жанубий Корея маъмурлари Жанубий Кореянинг бутун территориясида фавқулодда ҳолат жорий этилишини эълон қилдилар.

Газета Жанубий Корея телеграф агентлиги Хабтон Тхонсиннинг Сеулдан берган хабарини кўчириб босган. Бу хабарда айтиладики, 14 август эрталаб соат 9 дан 16 август соат 9 гача Жанубий Кореянинг бутун территориясида фавқулодда ҳолат жорий қилинади.

УММОНДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

БАЙРУТ, 14 август. (ТАСС). «Ашшарқ» газетаси Уммондан олинган маълумотларга асосланиб хабар беришича, Уммонда қўзғолончилар ҳаракати давом этмоқда. Газетанинг ёзишича, инглиз самолетларининг 42 соат давом этган шиддатли бомбардировкасидан кейин қўзғолончи қабилалар Назва шаҳри марказини ташлаб кетишга ва инглиз авиациясининг тўхтовсиз бомбардировкаларидан яшириниш учун шаҳар атрофларига ва тоғли районларга кетиб қолишга мажбур бўлганлар.

Газета Уммон қўзғолончилари кураш тактикасинигина ўзгартирдилар, холос деб ёзади. Улар инглиз самолётлари учун нишон бўлиб турган очиқ базалардан воз кечдилар.

Газетанинг ёзишича, Уммон вакили Харси Уммоннинг қўзғолончи қабилалари Уммонда ва Маскатда инглиз империализмига қарши партизанлар уруши олиб боришга қарор қилдилар, деган. Сўнгра Харси илова қилиб, Маскат ва Уммон аҳолиси инглиз мустамлакачиларига нафрат билан қарамоқда ва уларни Уммон территориясидан қандай қилиб бўлса ҳам ҳайдаб чиқаришга қарор қилдилар, деган.

Сурия ташқи ишлар министрлигининг баёноти

ДАМАШҚ, 14 август (ТАСС). Бу ерда ҳукуматга қарши АҚШ империалистлари томонидан уюштирилган фитна фош қилинганлиги муносабати билан Сурия ташқи ишлар министрлиги баёнот эълон қилди. Бу баёнотда айтиладики, Сурия ташқи ишлар министрлигининг бош секретари Салоҳ Тарозий АҚШнинг Суриядаги элчихонасининг ходимлари Говард Стоун, Франсиз Джетон ва АҚШ нинг Дамашқдаги ҳарбий атташеси полковник Роберт Молоининг 24 соат ичида Сурия тупроғидан чиқиб кетишлари тўғрисида Сурия ҳукуматининг талабини АҚШнинг Суриядаги ишлар вакили Роберт Стронгга маълум қилган.

Бибиси тингловчиларини йўқотмоқда

ЛОНДОН, 14 август (ТАСС). «Ньюс Кроникл» газетасининг обзорчиси Ж. Томас «Бибисининг кризиси» сарлавҳали мақоласида қуйидагиларни билдиради: Британия радиоэшиттириш корпорацияси (Бибиси)нинг радиоэшиттиришларининг тингловчилари «ҳалокатли суратда камайиб кетмоқда». Ҳозирги вақтда Бибисининг эшиттиришларини бундан 3 йил аввалдаги 9 миллион киши ўрнига атиги 3,5 миллион киши эшитмоқда.

Совет ва Ҳиндистон халқларининг дўстлиги

Ҳиндистон мустақил деб эълон қилинган куннинг 10 йиллигига ва 1857 йилги миллий қўзғолоннинг 100 йиллигига бағишлаб Москвада ўтказилган тантанали мажлис

15 августда Ҳиндистон мустақил деб эълон қилинган кунга 10 йил ва 1857 йилда инглиз мустамлакачиларига қарши кўтарилган миллий қўзғолонга юз йил тўлди. 14 августда П. И. Чайковский номидаги концерт залида Москва жамоатчилигининг тантанали мажлиси ўтказилди. Бу мажлис Ҳиндистон халқининг ҳаётидаги ана шу икки муҳим воқиага бағишланди. Бу мажлис Бутуниттифоқ Касаба союзлари Марказий Совети, Чет эллар билан маданий алоқа қилувчи Бутуниттифоқ жамияти, СССР Маданият министрлиги, чет мамлакатлар билан маданий алоқа қилувчи давлат комитети ва СССР Фанлар академиясининг Шарқшунослик институти томонидан ўтказилди.

Тантанали мажлисда меҳнаткашларнинг вакиллари, фан, маданият ва санъат арбоблари, студентлар, Ҳиндистондан келган меҳмонлар қатнашдилар. Президиумда Ҳиндистон Республикасининг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси К. П. Ш. Менон, СССР Маданият министри Н. А. Михайлов, СССР Соғлиқни сақлаш министри М. Д. Ковригина, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. В. Кузнецов, чет мамлакатлар билан маданий алоқа қилувчи давлат комитетининг раиси Г. А. Жуков, Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг масъул секретари М. И. Котов ва бошқалар ўтирибдилар.

Тантанали мажлисни ВЦСПС Раисининг ўринбосари Л. Н. Соловьев қисқача кириш сўзи билан очди.

СССР Соғлиқни сақлаш министри М. Д. Ковригина доклад қилди.

Тантанали мажлис қатнашчилари Ҳиндистон Республикасининг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси К. П. Ш. Менонниг нутқини зўр эътибор билан тингладилар.

Тантанали мажлис қатнашчилари учун концерт қўйиб берилди. Бу концертда Ҳиндистон артистлари қатнашдилар. (ТАСС).

Албания-Вьетнам музокаралари тўғрисида ахборот

ТИРАНА, 14 август. (ТАСС) Газеталарда Вьетнам Демократик Республикаси президенти Хо Ши Миннинг Албания Халқ Республикасида бўлиши тўғрисида ахборот эълон қилинди.

Ахборотда айтиладики, президент Хо Ши Мин Албания Халқ Республикасида бўлган вақтида Халқ мажлиси президиумининг раиси Хожи Леши билан, Министрлар Советининг раиси Мехмет Шеху билан, Албания Меҳнат партияси раҳбарлари билан суҳбатлашди. Суҳбатлар вақтида ҳозирги халқаро аҳволга, шунингдек ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларга доир ҳар хил масалалар муҳокама қилинди.

Суҳбатлар ғоят самимий ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди. Бу суҳбатлар ҳар иккала мамлакатнинг дўстлик ва қардошларча ҳамкорликни бундан буён ҳам кенгайтириш ва мустаҳкамлашга қатъий бел боғланганлигини кўрсатди.

Сўнгра ахборотда айтиладики, ҳар иккала мамлакат вакиллари социализм лагери мамлакатларининг бирлигини сақлаш ва янада кўчайтириш зарурлигини қаттиқ таъкидладилар.

Албания Халқ Республикаси ва Вьетнам Демократик Республикасининг вакиллари тинч-тотув яшаш сиёсати, барча халқаро масалаларни — қуролсизланиш масаласини ва бошқа масалаларни музокаралар олиб бориш йўли билан ҳал этиш сиёсати барча халқларнинг манфаатларига ва бутун дунёда тинчлик манфаатларига жавоб берадиган бирдан-бир тўғри сиёсат деб ҳисоблайдилар.

Албания Халқ Республикаси Вьетнам Демократик Республикасининг Вьетнамни тинч йўл билан қайта бирлаштириш тўғрисидаги Женева битимларини амалга ошириш йўлидаги доимий ҳаракатларини сўзсиз қўллаб-қувватлайди. У империалистик доираларнинг, жумладан Америка Қўшма Штатларининг ва Жанубий Вьетнам маъмурларининг мамлакатни тинч йўл билан бирлаштиришга қаршилик кўрсатиш йўлидаги уринишларини қатъиян қоралайди.

Ҳар иккала томон, дейилади ахборотда, Албания Халқ Республикаси билан Вьетнам Демократик Республикаси ўртасидаги муносабатлар муваффақиятли ривожланмоқда, иқтисодий ва маданий алоқаларни янада ривожлантириш учун барча имкониятлар мавжуддир, бу эса ҳар иккала халқнинг янада яқинлашувига, социалистик мамлакатларнинг ҳамкорлигини ва бирлигини мустаҳкамлашга ёрдам беради, деб мамнуният билан қайд қиладилар.

Покистонда мустақиллик кунининг байрам қилиниши

КАРАЧИ, 15 август. (ТАСС). Кеча Покистон ўз мустақиллигининг ўнинчи йиллигини тантана билан нишонлади. Мустақиллик куни муносабати билан ҳамма давлат муассасалари ва савдо корхоналари ёпилган эди. Карачининг кўчалари ва мамлакатдаги бошқа шаҳарларнинг кўчалари давлат байроқлари билан безатилган эди. Бутун мамлакатда оммавий митинглар ва йиғилишлар бўлиб ўтди.

Мустақиллик куни муносабати билан Покистон президенти Искандар Мирза аҳолига мактуб билан мурожаат қилди. Бош министр Сухраварди радио орқали мамлакатга мурожаат қилди.

Кечқурун президент Искандар Мирза катта қабул маросими ўтказди.

„Дўстлик кучи қурол кучини енга олади".

Ёшлар ва студентлар VI жаҳон фестивалининг фахрий меҳмонлари бўлган Сан-Пауло (Бразилия) штати қонун чиқариш мажлисининг бир группа депутатлари Ўзбекистонда бир неча кун меҳмон бўлди.

Бразилиялик жамоат арбоблари республика ҳаёти билан танишиб, Тошкент тўқимачилик комбинатида, Янгийўл районидаги Свердлов номли колхозда бўлдилар. Муқимий номли театрда ўзбек санъати усталарининг концертида ҳозир бўлдилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми меҳмонлар шарафига зиёфат берди. Зиёфат самимий дўстона вазиятда ўтди. Зиёфатда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари В. Я. Емцов, республика ташқи ишлар министри Ғ. С. Султонов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Ж. И. Илҳомова, Ўзбекистон ССР Олий Совети ташқи ишлар комиссиясининг раиси Р. Ғ. Ғуломов, республика министрлари, жамоат ташкилотларининг раҳбарлари, маданият арбоблари бор эди.

В. Я. Емцов ва Р. Ғ. Ғуломов табрик нутқи билан бразилиялик жамоат арбобларига мурожаат қилдилар. Группа раҳбари депутат Абрео Содре табрикларга жавоб қайтариб, бундай деди:

— Биз сафаримиз вақтида ўзбек халқининг қалби кенг эканлигини билдик, у олиб бораётган катта ишлар билан танишдик. Бизлар ҳамма ерда—саноатда ва қишлоқ хўжалигида — тараққиётни кўрдик, порлоқ истиқболга эга бўлган халқнинг зўр ғайрат билан меҳнат қилаётганлигини кўрдик. Театрда ўтказилган кеча биз учун кашфиёт бўлди. Бу кеча вақтида ўзбек санъатининг ажойиб муваффақиятлари кўз ўнгимизда намоён бўлди. Совет Иттифоқининг бошқа қисмларидаги сингари Ўзбекистонда ҳам меҳнатнинг, кишининг қадрланаётганини жуда кўп мисолларда кўриб ишондик. Меҳнатга ва кишига нисбатан бўлган бу ҳурмат тараққиётнинг ҳаракатлантирувчи кучидир.

Биз Москвада, жаҳон фестивалида бўлган вақтимизда ҳар биримиз халқаро ҳамкорлик туйғулари билан тўлиб-тошдик. Биз халқаро ҳамкорлик руҳини Ўзбекистонда ҳам сездик. Бу ҳол бизларда, халқлар урушларга барҳам бера оладилар, дўстлик кучи қурол кучи устидан ғалаба қилади деган умид туғдиради. Биз Ўзбекистондан жўнаб кетаётиб бу ерда ўз қалбимизнинг бир бўлагини қолдирамиз. Совет Иттифоқи бўйлаб қилган саёҳатимиз вақтида бизни ўраб олган дўстлик, ҳамкорлик ва қардошлик туйғуларини ўзимиз билан бирга юртимизга олиб кетамиз.

Бразилиялик жамоат арбоблари депутат Дарио де Лоренси ва Луис Рибейро Коутиньо ҳам сўзладилар. Уларнинг нутқи халқлар ўртасидаги дўстлик тантанасига ишонч билан суғорилган эди.

15 августда Бразилия жамоат арбоблари группаси Тошкентдан Москвага жўнаб кетди. (ЎзТАГ).

Миср маданият арбобларининг Ўзбекистонда бўлиши

Халқаро конкурсларнинг аъзолари ҳамда ёшлар ва студентлар VI жаҳон фестивалининг фахрий меҳмонлари бўлган Миср раҳбар маданият арбоблари группаси Ўзбекистонда меҳмон бўлганидан кейин 15 августда Тошкентдан Москвага жўнаб кетди.

Мисрлик меҳмонлар Тошкент ва Самарқанднинг диққатга сазовор жойларини томоша қилдилар, Ўзбекистон маданият арбоблари билан учрашдилар, республикадаги бир қанча маданий-оқартув муассасаларида бўлдилар, Пойариқ районидаги Энгельс номли колхозга бордилар.

Жўнаб кетиш олдидан группа аъзоларидан бири—Миср маданият ва санъат департаментининг бош директори, Қоҳира операсининг директори Маҳмуд Нахас ЎзТАГ мухбири билан суҳбатда бундай деди:

— Биз Ўзбекистонга қилган сафаримиздан ғоят мамнун бўлдик, чунки бу сафар бизга ўзбек халқининг ҳаётнинг ҳамма соҳаларида ажойиб ютуқларга эришганлигини яққол тасаввур қилиш имкониятини берди. Биз Мисрда шуҳрат қозонган ўзбек қўшиқларини жуда завқланиб эшитдик, ўзбек артистларининг ўйинларини қизиқиб томоша қилдик. Бизнинг сафаримиз қисқа бўлса ҳам, бизнинг кўрганларимиз Ўзбекистон ўз маданиятини ривожлантиришда олға қараб ғоят катта қадам ташлаган, деб айтиш учун етарлидир. Шу нарса ғоят муҳимки, бу прогресс ўзбек миллий маданиятига хос бўлган барча хусусиятлар сақланган ҳолда амалга оширилган.

Совет Иттифоқида, — деди яна Маҳмуд Нахас, — биз миллий маданиятларнинг ажойиб гармониясини кўрдик. Образли қилиб айтганда совет республикалари ягона оркестрни ташкил этади. Бу оркестрда жуда кўп асбоблар бор ва бу асбобларнинг ҳар бири ўз куйини ижро этади, ўзига хос оҳанги бор. Лекин уларнинг ҳаммаси биргаликда бахт-саодат, муҳаббат ва дўстликнинг ажойиб бир симфониясини ижро этадилар. Бу симфония бизнинг қалбимизни мафтун этади. (ЎзТАГ).

Инглиз олими Ўзбекистон билан танишмоқда

Ёшлар ва студентлар VI жаҳон фестивалининг фахрий меҳмони, Кембридже университетининг экономика профессори Д. Робинсон Ўзбекистонда меҳмон бўлди.

Д. Робинсон Ўзбекистонда бўлган вақтида унинг экономикасини ўрганди, республика олимларининг фаолияти билан танишди. У Ўзбекистон ССР Фанлар академияси президиумида, академиянинг экономика институтида, Ўрта Осиё давлат университетида, Тошкент тўқимачилик комбинатида, Орджоникидзе районидаги Сталин номли колхозда, турли маданий-оқартув муассасаларида бўлди, Самарқандга борди.

Англиялик меҳмон ЎзТАГ мухбири билан суҳбатлашганда Ўзбекистон унда катта таассурот қолдирганлигини айтди.

— Мен Шарқда жуда кўп бўлганман, —деди у,—ва шунга иқрор бўлишим керакки, мен Ўзбекистонни тамомила бошқача деб ўйлаган эдим. Ҳақиқатда эса Ўзбекистон мен ўйлаганча эмас экан. Мен бу ерда чўл-саҳроларни, қадимийлик экзотикасини кўрарман деб ўйлаган эдим. Мен Тошкентга келиш олдидан, самолётдаёқ кутилмаган нарсаларни кўришимни англадим. Кечаси эди ва мен самолетнинг қанотлари остидан беҳисоб кўп чироқлар ёниб турганини кўрдим, бу эса юксак маданият нишоналаридир. Кейинчалик Ўзбекистонда ҳаёт оқимини кузатишим бу ерда қирқ йил ичида катта ўзгаришлар бўлганлигини яна ва яна тасдиқлади. Ўзбекистонда билим олиш ва илмий ишларнинг қўйилиши менда айниқса катта таассурот қолдирди.

Д. Робинсон Ўзбекистонда бўлган вақтида олган ва тўплаган материалларидан ўзининг илмий ишларида фойдаланажагини айтди. У Англия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги маданий алоқалар тинчлик манфаати йўлида кенгаяди ва ривожланади деб ишонч билдирди. (ЎзТАГ).

Хитой Халқ Республикасининг ўртоқ Жан Си-люн бошчилигидаги кооператорлар делегацияси аъзолари Тошкентда бўлганларида «Ўзбекбирлашув»нинг Абдулла Набиев номли пионер лагерига бордилар. Улар пойтахт меҳнаткашларининг фарзандлари сермазмун ва қувноқ дам олишлари учун ҳамма шароит яратиб берилган бу ажойиб лагерни, унинг хоналарини зўр қизиқиш билан томоша қилдилар. Пионерлар хитойлик азиз меҳмонларга қизил галстук тақдилар. Меҳмонлар эса турли ипаклардан тикилган «Тинчлик ва дўстлик» сўзлари ёзилган байроқни ҳамда В. И. Ленин, Мао Цзе-дун портретларини пионерларга совға қилдилар. **Суратда:** хитойлик кооператорлар пионерлар ишлаган макетларни кўздан кечирмоқдалар.

Ж. Ваҳобов фотоси.

СЎНГГИ ПОЧТАДАН

„Кашмир қўшиқлари" радио спектакли

Ҳар бир тингловчининг кўз ўнгидан афсонавий Кашмирнинг сўлим манзараси, чаман-чаман яшнаётган турли-туман гулларнинг латиф бир гўзаллик кашф этиб тебраниши, ғужур-ғужурлари билан дилни қитиқлаётган ҳисобсиз қушлар ўтади. Бу ёзувчи Шароф Рашидовнинг «Кашмир қўшиқлари» қиссаси асосида А. Гинзбург томонидан постановка қилинган радио спектаклнинг дебочасидир.

Кашмирлик ва ҳиндистонлик дўстларимизга ҳурмат ва эҳтиром туйғуларимизни бадиий образ ва воситалар билан тараннум қилувчи бу ажойиб асарнинг публицистик улуғворлиги ва гўзал лирик сатрлари ажойиб музика, нафис қўшиқ ва етук артистлар маҳорати билан янада такомиллашиб, тингловчининг қалбини ўйнатадиган, тўлқинлантирадиган мукаммал санъат асарига айланган.

Постановкачи қиссадаги асосий мотивларни атайин бўртдириб, вафодор Наргис ва Асалари ўртасидаги чуқур, ҳаётий севгини, уларнинг Бўрон ва Ҳоруд сингари қора кучларга қарши барча гуллар ва қушлар билан биргалашиб курашишини, ҳақиқатнинг ноҳақлик устидан, адолатнинг зулм устидан муқаррар енгиб чиқишини, бунинг учун тинмай кураш олиб бориш зарурлигини усталик билан кўрсатиб беришга эриша олган. Бунда ҳинд куйларининг бойлигидан унумли фойдалана олган композитор С. Юдаковнинг ёқимли музикаси ёрдам берган.

Сора Эшонтўраева (Наргис), Зикир Муҳаммаджонов (Асалари), Ҳолида Хўжаева (Лолагул), Зайнаб Садриева (Сарвигул) ўз ролларини маҳорат билан бажардилар. Бу ўртоқлар нозик ва нафис, ёқимли ва дилрабо гулларнинг образларини яратиш учун кўп ижодий маҳорат ишлатганлар. Даҳшатли, девкорий қаҳқаҳаси, дўқ ва қора ниятлари билан гул ва қушлар бошига кулфатлар солган Бўрон (артист Амин Турдиев) ҳору зорлик, офат манбаи, жирканч ўлат Ҳоруд (артист Қудрат Хўжаев)ларнинг маҳв ва забун бўлишлари аллегорик тарзда талқин қилинган.

Бадиий сўз устаси Убай Бурхон автор текстларини маҳорат билан ўқиди.

Ўзбекистон радио информация комитети томонидан тайёрланган «Кашмир қўшиқлари» радио спектакли инглиз мустамлакачилик зулмидан қутилганлигига 10 йил тўлган кунини нишонлаётган улуғ ҳинд халқининг шодиёна байрамига ажойиб гулдаста бўлди.

Улуғ Октябрга бағишланган китоблар виставкаси

Чирчиқ электрохимия комбинати кутубхонасида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 40 йиллиги муносабати билан бу оламшумул-тарихий воқиаларга тааллуқли китобларни пропаганда қилишга жиддий эътибор берилмоқда. Бу ерда рус ва ўзбек тилларидаги китоблардан иборат катта виставка ташкил қилинган. Шу билан бирга Октябрь революциясига бағишланган сиёсий адабиётларнинг рўйхати ҳам тузиб чиқилди.

Виставкада «В. И. Ленин — Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси», «Совет ҳокимиятининг галдаги вазифалари», «1917-1918 йилларда жойларда Советлар ҳокимиятининг ўрнатилиши» деган ва бошқа кўпгина китобларни кўриш мумкин. Виставкада Ўзбекистонда социалистик революция тарихига бағишланган китоблар ҳам бор.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

Оҳангарон шаҳрида

КОНЧИЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

«Ўзбекуголь» комбинатига қарашли 9-шахта кончилари шахтёрлар кунига муносиб меҳнат совғаси тайёрлаш учун курашиб, 7 ойлик кўмир қазиб чиқариш планини муддатидан 9 кун олдин бажардилар. Бригадалар ўртасида қизиб кетган социалистик мусобақада Братерский, Судаков ва Шашков ўртоқлар бошлиқ навалоотбойчилар бригадалари олдинда бормоқдалар. Шахта кончилари Улуғ Октябрь байрамигача йиллик планни бажариш, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилаб, унинг таннархини камайтириш учун астойдил курашмоқдалар.

КОМСОМОЛ ПУТЁВКАСИ БИЛАН

Яқинда Самарқанд областидан комсомол путёвкаси билан Катта Оҳангарон шаҳри қурилишида ишлаш учун 100 га яқин комсомол-ёшлар келди. Улар шу кунларда Оҳангаронга илгари келган ёшлар билан бир қаторда янги шаҳарни барпо қилишда астойдил ишлаётирлар.

СТУДЕНТЛАР ШАХТАДА

Тошкентдаги Ўрта Осиё политехника институтининг кон факультети студентларидан бир группаси ишлаб чиқариш практикасини ўтказиш учун яқинда Оҳангарон шаҳрига келди. Улар шу кунларда 9-шахта ва кўмир разрезида ёқилғи қазиб чиқаришнинг янги усуллари билан танишмоқдалар. Шахтанинг бош инженери Мавашев ва кон мастерлари студентларга яқиндан амалий ёрдам бермоқдалар.

И. АҲМЕДОВ.
Х. ҲАКИМОВ.

ҲОДИСА Зийрак шофер

Хашченко навбатчидан нарядни олгач, тор қоронғи кўчадан машинани ҳайдаб кетди. Трамвай остановкасига яқин жойда шофер елкасида қоп кўтариб кетаётган кишини кўради. Хашченко бемаҳалда юрган бу кишидан шубҳаланади.

— Ҳа, биродар, узоққа борасизми? — деди у, машинани ҳалиги номаълум одамга яқинлаштириб тўхтатар экан. — Ҳозир мен бўшман, хоҳласангиз истаган жойингизга элтиб қўяман.

Номаълум киши шофернинг таклифини диққат билан эшитиб турди-да:

— Топдинг, узоқ жойга бораман, Қуйлиққача.

— Қани, машинага чиқиб олинг. Унча кўп сўрамайман, юз граммга етса бас.

Старшинанинг ўйлаб қўйган плани жуда оддий эди. Машина бир зумда милиция бўлими олдида ҳозир бўлди.

Шошилинч равишда текшириш олиб борилди. Маълум бўлишича, Хашченко олиб келган номаълум киши граждaнларнинг уйларидаги қимматбаҳо молларни ўғирлаб юрадиган Золоторев исмли ўғри экан. У, ўша куни кечаси Большая Мерабадская кўчасидаги бир уйга ўғирликка тушган экан.

Шаҳар милиция бошқармаси шофер Хашченкога зийраклиги учун раҳматнома эълон қилди ва уни пул билан мукофотлади.

Тошкент шаҳар ижроия комитети милиция бошқармасининг шофери старшина Хашченко ўз касбдошлари орасида катта обрўга эга.

М. РАЖАБОВ.

Редактор ўринбосари М. ҚОРИЕВ.

„Электр сочиқ"

Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинати 1-тўқув фабрикасининг ошхонасига яқинда Москва экспериментал заводида ишлаб чиқарилган қўл артадиган «электр сочиқ» аппарати ўрнатилди. «Электр сочиқ» электр қуввати ёрдами билан ўзининг пастки қисмидан иситилган ҳавони 2 та тўр қопланган тешикчадан ташқарига чиқаради. Қўлини ювган киши шу тешикчага тутади ва бир неча секунд ўтиши билан қўл қурийди, матадан тайёрланган сочиқдан фойдаланишга эҳтиёж қолмайди.

Бу электр сочиқнинг афзаллиги шундаки, бир киши бошқа киши қўлини артган сочиқдан фойдаланмайди, бу эса санитария ва гигиена қоидасига ҳам жуда мос келади. Бундан ташқари, қиш кунларида совуқ сув билан ювилган қўл аппаратда қуритилганда исийди ва ёрилиб кетмайди.

«Электр сочиқ» оёқ остидаги резина кнопкани босиш билан ҳаракатга келади. Ҳозир ана шу қулай аппаратдан комбинатнинг бошқа фабрикаларидаги ошхоналарга ҳам ўрнатиш тадбирлари кўрилмоқда.

Р. ИБРОҲИМОВ.

ТЕАТРЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 16 ва 17/VIII да **Ганг дарёсининг қизи.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 16/VIII да **Травиата**, 17/VIII да **Севилья сартароши.**

КИНОТЕАТРЛАРДА:

НАВОИЙ номли (қишки) — кундуз ва кечқурун янги тарихий фильм **Хиросима**, кеч соат 10-20 минутда **Ер ва одамлар.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз ва кечқурун янги тарихий киноповесть **Подгалье ўт ичида**, кеч соат 10 да **Балиқчи ўғли.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — эрталаб соат 10 дан кеч 8 гача **Хиросима.**

«ХИВА» — **Подгалье ўт ичида.**

«УДАРНИК» — **Хиросима.**

«САЛЮТ» — **Бутун дунё йигитлари бирлашса...**

Ташунивермагнинг
2-МОДАЛАР АТЕЛЬЕСИ ДИРЕКЦИЯСИ
«Правда Востока» кўчаси, 20-уйдан
Шота Руставели кўчаси, 52-уйга
КЎЧДИ
(9 ва 11-трамвай, 3-автобус, 2-троллейбуснинг «Соцгородок» остановкаси).

Бобожонов кўчаси, 1-тупик, 29-уйда турувчи **Икром Қобиловнинг** шу уйда турувчи Раиса Болтабоевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 3-участка халқ судида кўрилади.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли
ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ
АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИ АРТИСТЛАРИ СОСТАВИГА КИРИШ УЧУН

КОНКУРС

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

1. **Оркестр составига:** ғижжакчилар, рубобчилар, қўшнайчилар, афғон рубобини чалувчилар, контрабаслар,
2. **Хор составига:** ашулачилапарчилар.
3. **Балет составига:** раққосалар ва раққослар.

Ўзбек тилини билган ва тегишли қобилиятга эга бўлган, 18 ёшдан 30 ёшгача эркак ва хотин-қизлар конкурсда қатнаша олади.

Аризалар 20 августгача қабул қилинади. Аризага қисқача таржимаи ҳол ва 6Х9 сантиметр катталигида иккита фотокарточка қўшиб бериш лозим.

Конкурс Свердлов номли концерт залида 21 августдан 30 августгача ўтказилади.

Бошқа жойлардан келганлар конкурс даврида ётоқ билан таъминланади.

Ариза топшириш учун адрес: Тошкент шаҳар, «Правда Востока» кўчаси, 10-уй, кадрлар бўлими, Конкурс комиссияси учун.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 132. Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими — 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 04926. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № 1868.